

Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám: 21-37, éjjel 24-88. Sürgőny cím: „Délbácska” Novisad.

NOVISAD, 1927. MÁJUS 8
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din; fél évre 240 din, és egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 1-50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Szerepcsere

Nem hasonlít ugyan egészen a klasszikus görög tragédiákhoz, sem Shakespeara királydrámáihoz, de azért mégis van benne tragikum ha a tegnap még nagyrebecsült, sőt talán retteget nagyurból mára egészen szürke és egyszerű polgár lett. Ilyen esetek pedig meglehetősen gyakran történnek meg különösen a politikai életben és ezért mindenki más egészen természetesnek, sőt szükségesnek is tartja, kivéve persze természetesen magát a személyi áldozatot. A valamikor hatalmas egyén azt hiszi, hogy eltűnése a porondról soha ki nem javítható hibát jelent, míg a nagyközönség — és az csak a bukott nagyságra jó — egyszerűen napirendre tér felette. Az elmúltak helyébe újak jönnek és ez a szerepcsere az élet egészséges megnyilvánulásának legbiztosabb jele. Mostanában különösen aktuális ennek a kérdésnek a tárgyalása, mert az új kormány már megkezdte a hatalmasak felváltását és ha egyelőre csak elvétve is történik ez, bizonyosak lehetünk, hogy épen ezért sokáig fog tartani, mert nagyon sokan vannak, akik mérlegre tettek és könnyűnek találták.

Az első szerepcsere Szuboticán történt, ahol a mindenkire rettegett polgármestert mentették fel. Feltűnő az egészben csak az, hogy, amíg Gyorgyevics Dragoszláv ült a polgármesteri székben senki sem mert ellene szót emelni, ahogy azonban megbukott, fátylas menet rendeztek örömmel a jámbor szuboticalak. Gyorgyevics Dragoszlávot többen fogják követni, különösen ha rövidesen tényleg megtartja a választásokat Vukicsevics Velja. A Vojvodinában különösen sokan fognak eltűnni a közélet vezető pozícióiból, hogy átadják helyüket másoknak; hivatottaknak-e, azt a jövő fogja csak megmondani. Tény az, hogy ma bár még nem kezdődött meg a nagy szerepcsere a Vojvodinában, már mások vették át a hanyadát. Egykori nagyságok csendben és talán remegve nézik, hogyan tették őket a lomtárba és jöttek helyükbe olyanok, akiknek létezését még csak nemrég tagadták.

A Vojvodina népe nagyon hálás volna a kormánynak, ha nemcsak a hatalmasokat és befolyásosakat cserélné fel hanem a kicsinyeket is, akik csak a maguk szűk környezetében szeretnek nagyságokként tetszelegni. Ezen utóbbiak épen eme tulajdonságoknál fogva sokkal veszedelmesebbek vagy inkább kellemetlenebbek a Vojvodina népének, mint azok, akik nemcsak falujukban öltenek magukra napoleoni vagy legalább makszimovicsi pózokat. A Vojvodina vezető radikális politikusa, akiknek ma szavuk és befolyásuk van egészen mások, mint azok, akik még tegnap beszéltek. A ma befolyásosai a múltban is sokkal megértőbbek voltak sok minden iránt és mert most szavuk is van talán nem feledkeztek meg mindarról amit a múltban tapasztaltak. A Vojvodinában nemcsak annak népe, hanem az ország összesége érdekében is fontos személyi változások szükségesek, még pedig főleg a falusi nagyurak között. Vannak még ma is jegyzők, akik elfeledkeznek a kalendáriumra nézni és azt hiszik, hogy még mindig 1921 és 1922-ben élünk. Pedig azóta öt esztendő telt el, olyan öt esztendő, amely sok mindent átforgalt és ha egyes jegyzők nem akartak lépést tartani

azzal a változásokkal, akkor a kormánynak a jegyzőket kell megváltoztatni. A Vojvodina népe bizonyosra veszi, hogy a kormány nem fogja magát befolyásoltatni senkitől és semmitől, hanem azt fogja tenni amit az ország és népe édekei megkívánnak.

A demokrata párt sürgeti a választások kiírását

Általános békéltetési akció indult meg a különböző politikai pártokban
Enyhül az olasz-jugoszláv feszültség

Beogradból jelentik: A szombati nap folyamán a különböző politikai pártok közül, a demokrata csoportban volt a legnagyobb élénkség. A párt képviselői tagjai erőteljes mozgalmat indítottak abból a célból, hogy a pártnak a kormányban helyet foglaló tagjai

sürgessék a kormánytól a választások mielőbbi kiírását.

Az új mozgalom élén Davidovics Ljuba áll párthíveivel és főüretkésük oda irányul, hogy minél rövidebb időn belül hívják össze a párt főbizottságát, hogy foglaljon határozottan állást a választások mielőbbi kiírása mellett. Davidovicsék mozgalmá általában oda irányul, hogy a demokrata párt határozott politikai irányt szabjon meg a párt számára, olyan egységes és szabatosan körvonalazott álláspontot, amelynek a kormány előtt is súlya legyen, nehogy ennek hiányában a kormány részéről váratlan és kellemetlen meglepetések érjék a pártot.

Davidovics Ljuba akcióját meglepő szimpátiával fogadták a demokrata párt olyan tagjai is, akik nem számítanak Davidovics legközelebbi párthívei közé. Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a demokrata párt tulnyomó többsége nincs megelégedve a jelenlegi politikai helyzettel és egyértelműen a választások kiírásától várja a jelenlegi helyzet végleges tisztázását.

Párhuzamosan a demokraták élénk és nagyjelentőségű tanácskozásaival, a radikális párt különböző frakciójában is igen élénk tevékenység folyt a tegnapi nap folyamán. A radikális párti képviselők tanácskozásainak homlokterében inkább belső pártpolitikai problémák szerepeltek. A párt előkelő vezetői tagjai Nincics, Trifkovics, Marinkovics, Trifunovics, Szrskics, sőt Uzunovics volt miniszterelnök is egész napon át tartó rendkívül élénk megbeszéléseket tartottak. Különösen Nincics volt külügyminiszter fejtett ki nagy aktivitást és állandó érintkezésben állott a radikális párt különböző árnyalatainak vezetőivel.

Ennek a szokatlanul élénk pártmozgalomnak fontos és messze kiható célja az volt, hogy

Mihajlovics Ilija alelnök hívjon össze közös pártértekezletet, a radikális pártban fennálló ellentétek elsímitására

A mozgalom célja nem látszik ujdonságnak a radikális pártban csupán a szándék végrehajtásának tervét találják kitűnőnek azok, akik nagy aggodalommal kísérik a pártbontó nézeteltéréseket. A közös pártértekezlet keresztülvitelétől radikális körökben azért várnak nagy eredményt, mert az értekezleten mód adódik arra, hogy mindenki kertes nélkül szemtől-szembe elmondhatja panaszát, kifogá-

sait és kívánságait, és ugyancsak szemtől-szembe és közvetlenül megkapja a választ attól, akitől a felsorolt sérelmekre magyarázatot vár.

Ezt a megoldást igen szerencsésnek találják a párt legelső vezetőifélel is és a délelőtti folyamán a vezérek között lefolytatott tanácskozás tulajdonképpen erőpróba volt, a párt életében jelentősnek látszó esemény előkészítésére.

Az általános és rendkívül népes pártértekezletet a délutáni órákban hirtelen félbe kellett szakítani, de ezért a váratlan felfüggesztésért nem nehezteltek meg a tanácskozásban résztvevő képviselők. Arról volt ugyanis szó, hogy Trifkovics házelnök a déli órákban arról értesítette a szkupstina tagjait, hogy a késő délutáni órákban a képviselőház igazgatói irodájában kiutalják a honatyák hátralékos illetményeit.

A szívesen fogadott értesítés nyomán a késő délutáni órákban nagy élénkség váltotta fel a szkupstina egyébként csendes folyosóit és egymásután jelentek meg a képviselők illetményeik átvételére. A házelnök intézkedése folytán nemcsak a képviselői napidíjak kerültek kifizetésre, hanem azok a külön illetmények is, amelyek az egyes alosztályokban működő képviselőket megilletik.

A boszniai muzulmánok ismeretes viszálykodása a radikálisokkal tegnap is élénken foglalkoztatta azokat a politikusokat, akik nem látják szívesen a két párt állandó civakodását. Szombaton ebben a kérdésben olyanirányú mozgalom indult meg, hogy a két ellentétes tábor irásban állapítsa meg azokat a módokat, amelyek reményt nyújthatnak az ellentétek elsímitására. Ezt a törekvést nem koronázta különösebb siker, mert a késő esti órákig még az előmunkálatok során sem sikerült olyan megnyugtató állásfoglalást elérni, amely sikerrel kecsegtetne a további tárgyalások sorsát illetően.

A pártpolitikai élet szokatlan élénksége mellett a külpolitikában is jelentős megállapítást eredményezett a tegnapi nap. Politikai körökben jóleső megnyugvással állapították meg, hogy

az olasz sajtó az utóbbi napokban jelentősen enyhébb tónusban foglalkozik az olasz-jugoszláv kérdéssel.

Az olasz hivatalos tényezők szócsövének ezt a szelidebb állásfoglalását azzal magyarázzák, hogy rövidesen sor kerül az utóbbi hónapok nézeteltéréseinek eredményes eloszlására.

Az olasz-jugoszláv feszültség enyhülése a kisanant konferencia küszöbén, szilárd biztosítéknak látszik a konferencia eredményes munkája szempontjából.

Befejezték a világgazdasági konferenciát bevezető általános vitát

Genfből jelentik: A gazdasági világerőkelet tárgyalásait bevezető általános vita a tegnapi nap folyamán befejeződött. Tegnap jutottak szóhoz először az orosz szovjet kiküldöttei és a tegnapi ülés során szólalt fel Loucheur is. A szombati ülés iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Tíz óra tájban zsúfolásig megtelt a Népszövetség nagy tanácssterme. A karzaton is nagy a zsúfoltság. A magyar delegátusok közül gróf Hadik János vett részt a vitában, akinek beszédét nagy figyelemmel hallgatták végig. Hadik gróf azzal a megállapítással fejezte be beszédét, hogy a háboru előtt Európában nagy gazdasági egységek állottak fenn, ezeket a gazdasági egységeket a békeszerződés megbontotta és ezzel hozzájárult az európai gazdasági válság előidézéséhez. Az adatok egész légióját sorakoztatta fel annak igazolására, hogy amíg Magyarország megszűntette a kivételi és behozatali tilalmat, addig az utódállamok ma is igen sok tilalmat tartanak érvényben. A delegátusok körében Hadik gróf felszólalása élénk tetszést keltett.

Dr. Hermes volt német birodalmi miniszter beszéde során többek között a következőket mondotta, a világgazdaság válságáról. A mezőgazdaság terén éppen úgy, mint az ipari termelés terén nagy válsággal kell megküzdeni. A válság gyökere azokban a nagy szervezeti változásokban keresendő, amelyek a háboru következtében keletkeztek, így elsősorban Közép-Európa gazdasági szétforgácsolódásában és abban a körülményben, hogy az államok túl vannak terhelve nem produktív kiadásokkal. A gazdasági helyzet csak akkor ölthet ismét egészséges formákat, ha a népek között helyreáll a normális és mindenki részére, az igazság alapján álló viszony.

Ez azonban csak úgy lehetséges, ha a világgereskedelem forgalmában résztvevő népek, érdekeik különbözősége ellenére belátják, hogy együtt kell dolgozniuk, a gazdasági összeomlás nagy és általános okainak kiküszöbölésén. A világgazdasági konferencia legjelentősebb feladata ennek a belátásnak kimélyítése és gyakorlati hatásainak előkészítése.

Viharosnak ígérkezik a tengeri leszerelési konferencia

Genfből jelentik: Az amerikai delegáció, amelyet a három hatalom tengeri leszerelési konferenciájára küldtek ki, élesen szembe fog szállni azzal az angol eredetű és hirszerint japán részről is támogatott javaslattal, amely a washingtoni megállapodással szemben tízezer tonna helyett hétezer tonnára akarja kor-

látozni a cirkálók nagyságát.

Amerikának nincsenek hadihajó támaszpontjai, tehát nem küldhet tízezer tonnás gőzösöket az Atlanti és a Csendes óceán tulsó partjára, másrészt nem küldhet harcba olyan kis gőzösöket, amelyek alkalmatlanok hosszabb tengeri utra.

A kínai csapatok ágyutüz alá vették az angol hadihajókat

Londonból jelentik: A Times közli Sanghából, hogy a kínai csapatok folytatják a tüzelést, a Jangce folyon levő brit hajók ellen. Csang-Csung-Csang tábornok elfoglalta Anhwei tartomány fővárosát Ankingot. Csang-Cso-Lin tábornok nem messze áll Hankautól. További jelentés szerint a bankai kormány állása pénzhiány miatt erősen megrendült. A sanghaji nacionalisták arra számítanak, hogy a nankingi kormány rövidesen megbukik. Csang-Kai-Sek tábornok szövetséget ajánlott fel Sun-Csuan-Fangnak. Feltétlenül azt tüzte ki, hogy Szun-Csuan-Fang átengedi neki a Jancsétól északra fekvő kilenc hadosztály felett a parancsnokságot. A tudósító tudni véli, hogy Szun-Csuan-Fang elutasította Sek tábornok ajánlatát, mivel arra törekszik, hogy a Nankingtől északra levő területek, különösen pedig Sanghai felett uralkodjék.

Londonból jelentik: A Daily Mail levelezője írja, hogy tekintettel arra, hogy az ame-

rikai kormány semmiképpen sem akar részt venni valamely újabb lépésben, amelyet a nankingi események miatt tennének a bankai kormány ellen, figyelembevéve továbbá azt a körülményt, hogy Amerika vonakodása miatt Japán sőt Franciaország is idegenkedik az újabb lépéshez való csatlakozástól, a brit kormány elejtette a közös akció tervét.

Newyorkból jelentik a Daily Telegraphnak, hogy a Newyorkban közzétett washingtoni jelentésből kiderült, hogy az amerikai kormánykörök azon a nézeten vannak, hogy sikerült megnyerni legalább egyidőre Nagybritanniát, Franciaországot, Olaszországot és Japánt annak az amerikai álláspontnak, amely ellenzi, hogy katonai büntető rendszabályokat alkalmazzanak a bankai kormány ellen. Coolidge elnök és tanácsadói azon a véleményen vannak, hogy pillanatnyilag mit sem lehet elérni azzal, ha büntető jegyzéket intéznek a bankai és nankingi kormányhoz.

Anglia Párisra és Berlinre bizza a Rajna-vidék kiűritésének ügyét

Londonból jelentik: A Westminster Gazette diplomáciai levelezője írja, hogy a brit kormány a Rajna-vidék megszállása ügyében

azt az álláspontot foglalja el, hogy ez a kérdés jelenleg kizárólag Berlin és Páris között intézendő el.

Tulzott hírek terjedtek el a németországi kommunisták ellen fogantatosított hatósági óvintézkedésekről

Berlinből jelentik: A Rote Fahne című kommunista lap azt írta, hogy a Stahlhelm szövetség berlini nagygyűlése alkalmából Reichswehr csapatokat és tűzértséget vezényeltek Berlinbe az ottani helyőrség megerősítésére.

Mint a lapok jelentik, ez a híradás nem felel meg a valóságnak. A honvédelmi minisztériumban mit sem tudnak ilyen, vagy hasonló intézkedésről.

Kisebb városok és falvak tüntek el a Missisippi hullámaiban

Neworleansből jelentik: Louisiana állam egész északi részét elöntötte az ár. A Vicksburg fölött levő, valamint a Vicksburg és Natchez közötti gátakon olyan repedések támadtak, amelyeket az áradat óráról-órára növel. Az északi területen nehezen haladnak előre a mentési munkálatok. Attól tartanak,

hogy ennek a területnek egy része is veszélyben van. Mindenesetre számítani kell arra, hogy itt is több várost elönt az ár. Néhány kisebb város és falu, amely a folyam áradásának irányában fekszik, jóformán teljesen megsemmisült és eltűnt a föld színéről.

A francia-belga katonai egyezmény nem ellenkezik a locarnói szellemmel

Párisból jelentik: A Havas iroda brüsszeli híradás nyomán közli, hogy a honvédelmi és a külügyminiszter, a francia-belga katonai egyezmény ügyében Magnette szenátor részéről előterjesztett interpellációra, a következő választ adták: Azokat az állítólagos célokat, amelyek Magnette szenátort izgalomba hozták nem cáfoljuk meg, mert egészen nyilvánvaló, hogy azok nem felelnek meg a valóságnak. A külső támadás esetére szóló francia-belga védelmi egyezmény megkötésekor megállapították: ennek a tisztán védelmi jellegű egyezménynek jegyzékbe foglalása nem áll ellentétben a Locarnó óta megkötött kölcsönös biztonsági szerződésekkel.

A nikaraguai liberálisok letették a fegyvert

Managuából jelentik: Moncada tábornok, a liberálisok vezére kijelentette, hogy hajlandó a fegyvert letenni és az amerikai csapatoknak átszolgáltatni. A washingtoni kormány közléte, hogy a liberálisok és konzervatívok fegyverszünetet kötöttek, de közelebbi részleteket nem hozott nyilvánosságra. A két fél arcvonala között amerikai csapatok helyezkedtek el és ezek a csapatok fogják átvenni a harcoló seregek fegyvereit.

Washingtonból jelentik: A kormány nem nyilatkozik azokról a hírekről, amelyek szerint Nikaraguában a polgárháboru végetért. Előbb bevárják Sacassa állásfoglalását. Az Egyesült Államok teljesíteni óhajtja Nikaraguának azt a követelését, hogy 1928-ban felügyeljen a választások felett. Addig is szükségesnek tartja, hogy Diaz tisztségében megmaradjon. Az Egyesült Államok csapatai felhatalmazást kaptak, hogy vegyék át a fegyvert azoktól, akik a fegyvereket leteszik, a konzervatívok táborából is, azokat pedig akik ezt nem cselekszik, fegyverezék le erőszakkal.

Halálos szerencsétlenség egy Prága melletti katonai gyakorlótéren

Prágából jelentik: A Prága melletti Mollvacban levő gyakorlótéren Hlavati Vince, az ötödik számú Massaryk gyalogezred katouája kézigranátobás-gyakorlat közben egy begyújtott kézigranátót a földre ejtett. A gránát felrobbant és megsebesítette Hlavati és a mellette álló Moravetz János kapitányt, a gyakorlat vezetőjét. A kapitányt kórházba szállították, ahol még az éj folyamán meghalt, Hlavati Vince könnyebb sérüléseket szenvedett.

Leégett a gyulafehérvári püspöki palota

Bécsből érkezett bucaresti távirat szerint, tegnap délben a gyulafehérvári püspöki palota teljesen leégett. A város tűzoltósága katouai és rendőri segédlettel sietett a tűz oltására, azonban minden fáradozás hiábavalónak bizonyult. Eddigi jelentés szerint kilenc ember meghalt, hetven többé-kevésbé súlyosan megsebesült.

A tüzet állítólag az okozta, hogy valaki égő cigarettát dobott el a palota kápolnájában. A palotában volt elhelyezve Majláth gróf erdélyi püspök nagyértékű magángyűjteményén kívül a püspöki könyvtár és archívum.

PECHES CSAVARGÓ

— Nem volna szives adni valamit ebédre?
— Bardtom, maga összetéveszt engem a mézdrossal vagy a pékkel, én ügyvéd vagyok.

— A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József vizet használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt.

Minden lakás, tehát a tisztviselők rendelkezésére bocsátott lakások is felmondhatók november elsejére

Zorics Milán, a noviszádi lakásbiróság alelnöke a „Délbácska“ munkatársa előtt részletesen ismerteti a lakáskorlátozások megszüntetésével előállított helyzetet

A lakástörvénnyel kapcsolatban vonatkozó korlátozások tudvalevőleg május 1-én megszűntek, de miután a lakók zöme még nincs tisztában azzal, vajjon a háziurak felvannak-e jogosítva a felmondásokhoz s ha igen, milyen körülmények között s milyen időtartamra, szükségesnek tartottuk, hogy illetékes helyen minden kétséget kizáró formában megállapítsuk a lakáskorlátozások megszüntetésével kapcsolatos tényállást, annál is inkább, mert a mostani helyzet által előállított zűrzavarban már ismételten heves összecsapásra került a sor a háziurak és a lakók között.

A „Délbácska“ munkatársa felkereste tegnap Zorics Milán, a noviszádi feljebbviteli bíróság bíróját és a lakásbiróság alelnökét, aki a következőkben ismertette a korlátozások megszüntetésével előállított helyzetet:

— A lakásokra vonatkozó korlátozásokat tudvalevőleg az 1926 évi november 1-én kelt lakástörvény kiegészítése, illetve végrehajtási utasítása állapítja meg, amely 1927. november 1-ig marad érvényben. A törvény ezen kiegészítése értelmében

minden lakás, tehát a tisztviselők rendelkezésére bocsátott lakások is november 1-re járásbiróság útján felmondhatók,

még pedig olyan alapon, hogy a felmondásban levő lakók legkésőbb október 1-ig kötelesek a lakásból kiköltözni s ha a lakást nem hagyják el önként, november 1-én már a rendőrhatalom közbelépése vehető igénybe a kilakoltatás céljából. A háztulajdonos nincs ahhoz kötve, hogy május 1-én mondja fel a lakást, hanem a közbeneeső időszakban is, amely október 1-ig terjed felmondhat a lakójának. Az állami tisztviselők és munkások által bérelt lakások csak a lakáshivatal révén mondhatók fel, a többi lakásokat pedig, amelyek nem esnek a törvény által előírt korlátozások alá, a noviszádi járásbiróság útján kell felmondani. Az állami tisztviselők és fizikai munkások lakásai fölött tehát még most is a lakáshivatal rendelkezik, amely továbbra is kiutalhat lakásokat, de csak abban az esetben, ha áthelyezett állami tisztviselőkről van szó. Eddig vitásnak tartották a kérdést, hogy mely lakásbiróság kompetenciája alá tartozik a tisztviselő lakások felmondása, de a zágrebi lakásbiróság elvi álláspontot foglalt el ebben az ügyben és kimondotta, hogy a felmondások végrehajtása az elsőfokú lakásbiróságok joghatósága alá tartozik, a végső fórum pedig a beogradai másodfokú bíróság dönt.

A lakásbiróságok működése tehát még nem szűnt meg s november 1-ig továbbra is kiutalhatunk lakásokat állami tisztviselőknél az említett korlátozások mellett.

Mindazoknál, akikre a korlátozások nem vonatkoznak, a háziur részéről foganatosított felmondás a városi szabályrendelet értelmében történik, vagyis a fizetett házbérral aránylagosan, három vagy hat havi időtartamra.

Ha azonban a háziur által felmondott lakás még november elseje előtt megüresedik, úgy a háziur köteles a lakást a lakásbiróságnál bejelenteni, amely az áthelyezett tisztviselők részére igényelheti az üres lakáshelyiségeket. Ez a kötelezettség azonban csak november 1-ig áll fenn, amikor is tudvalevőleg — ha időközben nem lépne érvénybe új törvény — az összes lakások korlátozás nélkül felszabadulnak.

— Téves tehát a közönség álláspontja, amely szerint a háziurak nem mondhatnak fel s nem emelhetik a házbérek. Már a november 1-én kelt kiegészítő törvény is azzal az intencióval készült, hogy előkészítse a szabad forgalmat és bizonyos könnyítéseket tartalmaz

a háztulajdonosok szabad rendelkezési joga szempontjából.

— A lakbérékre vonatkozólag a kiegészítő törvény nem tartalmaz korlátozásokat a lakók érdekében s csak az állami tisztviselőknél és munkásoknál tesz kivételt, amennyiben kimondja, hogy a rendelet által védelemben részesült egyéneknél a lakbér nem emelhető.

— Mindazoknak tehát, akik nem esnek a kiegészítő törvény korlátozásai alá, tehát minden magánlakónak és állami tisztviselőnek is, a mennyiben nem áthelyezett tisztviselőkről van szó, a lakásaik november elsejére felmondhatók, a lakáskiutalás május elsejével megszűnt s csak az áthelyezett állami tisztviselők részére utalhatók ki üres lakások a törvényben megállapított terminusig, azaz november 1-ig.

— November elseje után az összes lakások felszabadulnak s a rendelkezési jog visszaszáll a háztulajdonosokra. Amennyiben addig a szkopstina nem egészíti ki a régi törvényt vagy nem hoz új törvényt, a lakásforgalom tekintetében visszatér a békebeli állapot. Nem kétséges, hogy a lakások felszabadulása

az első időben bizonyos zavart fog előidézni, hiszen a háztulajdonosok minden áron szabadulni akarnak majd a tisztviselőktől, akik jelentéktelen házbér ellenében a legjobb lakásokat foglalták el, de idővel feltétlenül a normális keretek között bonyolódik le a lakásforgalom, amennyiben a tisztviselők a város periferiáján levő olcsóbb lakásokkal is meg fognak elégedni. Ha azután a nagy lakások felszabadulnak, az egészséges konkurrenca folytán a lakberek feltétlenül olcsóbbodni fognak s így — miután Noviszádon az utóbbi években sok új lakás épült — feltétlenül megszűnik a mostani lakásmiénia s mindenki anyagi viszonyainak megfelelő bér ellenében rendes lakáshoz juthat majd.

— Megjegyzendő, hogy noviszádi lakásbiróság még nem kapott semmiféle hivatalos értesülést arról, mintha május elseje után nemcsak az áthelyezett, hanem az összes állami tisztviselők felmondási és lakáskiutalási korlátozása továbbra is fennállna. Erről a „Politika“ és a „Délbácska“ is megemlékezett a napokban, de nem tartom valószínűnek, hogy a szociálpolitikai miniszter ilyenértelmi határozatot hozott volna, annál kevésbé, mert tudvalevő, hogy egy fennálló törvényt csak újabb törvénnyel lehet megváltoztatni. Miután askopstina ezidőszárint szünetel, az esetleges újabb törvényes intézkedések csak az augusztusban összeülő parlament határozat alapján foganatosíthatók.

Ezidőszárint azonban úgy áll a helyzet, hogy az 1926 ik évi kiegészítő törvény rendelkezésével egyedül már vadók a lakáskorlátozások szempontjából.

Tizenegy óra alatt repülték át a szíriai sivatagot a noviszádi repülők, akik ma délután érkeznek Beogradba s valószínűleg hétfőn Noviszádra

Az óriási ellenszél miatt csak 110 kilométeres óránkénti sebességgel repülték át a basszóra-aleppoi utszakaszt -- Tegnap Konstantinápoly felé folytatták utjukat

A nagy küzdelem a szíriai sivatagon tomboló homokviharakkal végetért s repülőink május 6 án szerencsésen átrepültek a veszélyes utszakaszt, amely szinte leküzdhetetlen akadályokat gördített utjukba. Most már friss erővel repülnek hazájuk felé, amely nagy ünnepléssel fogadja a bombayl utról hazatérő pilótákat. Már-már úgy látszott, hogy a nehéz viaskodásban a szíriai számum kerekedik felül s az atmoszférikus viszonyok folytán elfáradt és elcsúszott repülők nem bírják tovább az emberfeletti küzdelmet, de acélidegzetük győzedelmekedett, vasakarátuk nem tört meg s így lankadatlan bizalommal folytatták utjukat a végcél felé.

A légügyek parancsnoksága tegnap a kora hajnali órákban újabb értesítést kapott repülőinktől, akik előzőleg két teljes napig nem adtak életjelet magukról. A legutolsó jelentés arról számolt be, hogy Sondermayer és Bajdak május 3 án nehéz küzdelem után elérték Basszorát, ahol a homokviharak miatt leszállásra kényszerültek. Basszorában két teljes napig tartózkodtak repülőink, mert egyrészt a homokszemcsék által eldugaszolt motort kellett kijavítani, másrészt a szüntelenül tomboló homokvihar és ellenszél miatt nem folytathatták utjukat a legközelebbi állomás felé. A tegnap érkezett távirati értesítésből megállapítható, hogy repülőink csak május 6 án folytathatták repülésüket Aleppo felé s bár ezen a szakaszon is hatalmas ellenszél akadályozta repülésüket, még aznap az aleppói repülőterre érkeztek, ahol minden incidens nélkül leszálltak.

Az erről szóló hivatalos jelentés egyébként a következő:

A légügyek parancsnoksága a kora hajnali órákban a következő távirati értesítést kapta repülőinktől:

Május 6-án átrepültük a Basszóra-aleppói szakaszt. Az ellenszél miatt a repülés időtartama 11 órát vett

igénybe. A meteorológiai jelentések szerint ugyanilyen erősségű ellenszéllel kell megküzdenünk Beogradba s így csak május 7-én folytathatjuk légiutunk utolsóelőtti szakaszát Konstantinápoly felé. Május 8 án repülünk tovább Konstantinápolyból még pedig olyan időtáiban, hogy ugyanazon délután 4 órakor érkezünk Beogradba.

A repülők távirati értesítéséhez a légügyek parancsnoksága a következő megjegyzést fűzi:

Emlékeztet, hogy repülőink, amikor elindultak Noviszádról a Bayruth-basszóra utszakaszt, amely a szíriai sivatag felett vezet át s amelynek távolsága 1200 kilométer, 200 kilométernyi átlagos óránkénti sebességgel repülték át, míg most hazatérőben a Basszóra-aleppoi szakaszt, amely ugyancsak 1200 kilométer, a kedvezőtlen atmoszférikus viszonyok folytán csak 110 kilométeres sebességgel bonyolították le. Amint a légügyek parancsnoksága részletes jelentést kap repülőink Konstantinápolyba való érkezéséről, külön jelentésben számol be, hogy mikorra várható repülőink pontos érkezése Beogradba, illetve Noviszádra.

A hirszerző osztály parancsnoka helyett:

Bakics Branko kapitány

A hivatalos jelentésből megállapítható, hogy Sondermayer és Bajdak tegnap bonyolították le légiutjuk utolsóelőtti szakaszát s miután most már több mint valószínű, hogy vasárnap érkeznek meg Beogradba, az előre megállapított terv szerint csak másnap, azaz

hétfőn érkeznek Noviszádra. A noviszádi Aero-klub ennek folytán már megtette a szükséges intézkedéseket a repülők méltó fogadtatására s a holnapi nap folyamán külön falragaszokon fogja értesíteni a közönséget a megérkezés pontos időpontjáról. Gondoskodás történt, hogy az érkezés napján a közönség kényelmére különvonat álljon rendelkezésre, amely a repülőtér állomásig szállítja a közönséget, azonkívül az autók és kocsik egész sora fogja szállítani a közönséget a repülőtér felé, amelyre aznap mindenki kivétel nélkül bemehet.

A már említett hatóságok és intézmények képviselőin kívül a noviszádi sportegyesületek is részt kívánnak venni a hazatérő repülők méltó fogadtatásán s ugyszólván mindannyian gyönyörű, nemzetiszínű szalaggal díszített ba-

békoszort nyújtanak át a repülőknek, ezzel is jelezni akarván a noviszádi sportegyesületek ragaszkodását és szeretetét a jugoszláv aviatika hőseivel szemben.

A beogradi fogadtatáson résztvesz a király is, aki megszakítja vrnjacska-banjal tartózkodását és erre a napra Beográdba érkezik, az udvar részéről Pavle herceg is megjelenik a fogadtatáson, aki az Aeroklub díszelnöke, majd az összes miniszterek, tábornokok, a szkupstina elnöke és az összes magasabb hatóságok fejei. Beograd mögött azonban Noviszád sem akar elmaradni, amely soha nem látott ünnepélyes és díszes keretek között fogadja repülőit, akik nehéz, küzdelmes és viszontagságos, közel 18 napos légiút után térnek vissza hazájukba.

Utolsó óráit éli a régi Ujvidék legjellegzetesebb háza

Tegnap kezdték meg a Krón-ház homloképületének bontási munkálatait, amelyek öt hét alatt fejeződnek be — A lakásbíróság is tegnap költözködött ki az ódon épületből

Csákányütésektől hangos a főtéri Krón-ház, amely most mond utolsó istenhozzátot Noviszád fiatal generációjának. Evszázadok multak el fölötté, a negyvennyolcas idők tomboló vihára zajlott el mellette, úkapáink büszkesége omlik porba vele. A régi Ujvidék korpéhez tartozott valamikor s a modern Noviszád mondotta ki halálos szentenciáját fölötté. Felesleges lett, a rohanó élet fejlődése félretolta, uccák és sagárutak épülnek az ódon épület helyén, ahol valamikor jámbor polgárok sütkéreztek a Duna partján s csendes spiszbürgerek pecáztak a szürke hullámokban, most a modern városfejlesztési program örök némaságra kárhóztatta.

Azt mondják, valamikor réges-régen kolostor volt benne, később vrácsázók tanyája lett, majd 1828-ban Grossinger Vilmos ujvidéki patikus bérelte ki a kaputól balra eső szárnyát patikának, amelyért 12250 kemény forintot fizetett az előző tulajdonosnak. Emberemlékezést óta mindig két üzlettulajdonos áruka benne a portékát, az egyik rőtös, a másik patikus. Az Avedik-család bérelte ki elsőnk a rőtösüzletet, majd Altwirt Frigyes következett utána, azután Zwiebach Salamon, majd veje, Krón Károly, azután Markovics Dusan s végül a Jovanovics és Devernya-cég. Az arany szarvas cégérű ház több gazdát cserélt, de a konzervatív idők levegőjének tulajdonítható, hogy egy-egy tulajdonos évtizedekig tartotta birtokában. Akkor még nem igen ismerték annyira a csődöt, a kényszeregyezséget, a krachot, meg egyéb kellemetlen epizódokat, amelyek a modern idők korpéhez tartoznak. Jobban és olcsóbban éltek az emberek s ha a kereskedő napi két forintot forgalmazott, rozsdás rőtjét a fogaara akasztotta s ha nyolc napig nem csinált egyebet, csak csibukolt, akkor is fényesen megélhetett.

A forradalom idején a ház leégett, boltíves falaj néinán meredeztek az ég felé, de következő tulajdonosa csakhamar restaurálta, talán modernizálta is némileg, amennyiben csinosabb portálékkal látta el, de az idők foga csakhamar kikezdte, úgy hogy 1865-ben újabb javítást kellett végezni rajta. A hátsó épületek csak fokozatosan keletkeztek, egyik része 1874-ben a leghátsó részt pedig már Krón Károly tulajdonában épült. A Grossinger-család története is ebben a házban pergett le. Grossinger Vilmost 1848-ban internálták, a család többi tagja a caébi Bezeredyekhez menekült vendégségbe. Vilmos fia, Grossinger Károly csak 1856-ban rendezte be ujonnan patikáját, amelyet 1896-ban jelenlegi tulajdonosa Grossinger János vet át.

A munkások már eltűntették a Limán

felé eső front rozoga épületrészt s már csak a főtéri homlokzat maradt hátra, amelynek első csákányütéseire tegnap porba hullott az ósrégi vakolat. Az épületben elhelyezett lakásbíróság és városi fogyasztási hivatal sletve pakkolták fel holmijukat, az íróasztalokat, polcokat, székeket és hatalmas aktatómegeket s csakhamar az üres falak jeleztek, hogy itt valamikor élet folyt. Az udvarban még itt-ott cégtáblák hirdetik, hogy valamikor, még nem is olyan régen, üzletek, irodák és egyéb cégek működtek, amelyek most másutt keresnek elhelyezést. Az egyik rozoga falról éppen most káparják le a munkások a „Biro Fortuná“-t, a másikkól meg a patika hátsó bejárata fölött díszelő „Laboratórium“-ot.

A háztetőn a munkások most távolítják el a kopott, halványbetűs hatalmas cégtáblát, amely a következő feliratot viselte: KRÓN Károly, csak az aranyzarvas diszeleg még a homlokzaton, szomoruan pislogva az uccán haladó emberekre, aülk bámulattal vegyes áhitattal tekintenek a háztető felé, ahonnan egy vígyorgó munkás nagyot sercent az aszfaltra.

A Petrovics és Társa-cég vállalta a bontást, amely elég jelentékeny összeg ellenében az anyag elvitelére jogosítja fel. Valamikor öt palota tellett volna abból a pénzből, amennyiért a vállalkozó a téglát megvette. Igaz, hogy kifogástalan anyagból készült a ház, hiszen a régi jó időkben nem igen ismerték építészaink a „kártyaház“ fogalmát s a hatalmas boltíves falakról csak megfeszített erővel űthetik ki darabról-darabra a jó, erős, szolid téglát.

A munkavezető meglegedetten dörzsölli a kezét:

— Legkevesebb hétszáz ezer téglá kerül ki belőle. ha azután hozzászámítjuk a sok ajtót, ablakot, a portált és egyéb elvihető anyagot, gazdám nem fog ráfizetni a boltra.

A munkavezető egyébként azt hiszi, hogy legkésőbb 5-6 héten belül befejezik a munkát s bár a városból 2 havi terminust kaptak, valószínűleg még a meghatározott időpont előtt teljesen készen átadhaják a városnak az üres telket, melyen valamikor a Krón-ház állott.

Egy járókelő, aki kíváncsian nézegeti a lakásbíróság költözködését, a serény munka láttára szinte kárörvendve kiált fel:

— No lám, még a hatalmasokra is rájár a rud! Eddig a lakáshivatal dobott ki bennünket a lakásból, most pedig a város lakoltatja ki a lakáshivatalt. Ez aztán az igazság!

S kíváncsian nézi a hatalmas aktatómeget, amelyben az ő lakáskérvénye is el van temetve.

A Sztari Slankameni Sósfürdő

nyitva május 1-től október 1-ig.
Szobák ára 15 dinártól 50 dinárig.
Kitünő ételek és italok.

Horvát Cvetkó noviszádi városi kultur- tanácsnok nemakarja elfoglalni hivatalát

A belügyminiszter annak idején Horvát Cvetkó volt szubotical főkapitányt noviszádi kulturatanácsnokká nevezte ki. Horvát Cvetkó, aki a főkapitányi állást nem akarta felcserélni a kulturatanácsnoki minőséggel, amely egyébként degradálást jelent a számára, több havi szabadságra utazott, amely ezévi május hó elsején járt le. Az új kulturatanácsnok a terminus lejártá után jelentkezett is a polgármesterhelyettesnél, formálisan át is vette hivatalát, amely azonban ténylegesen nem szándékozik elfoglalni. A kulturatanácsnok ezidőszert Zagreb-ban tartózkodik, ahová Lákics Jovan polgármesterhelyettes és Klicin Predrag társaságában a városok szövetségének közgyűlésére küldték ki. Miután Horvát Cvetkó családja is Zagreb-ban tartózkodik, felesége pedig a folytonos áthelyezések következtében kiváltott izgalmak folytán megbetegedett, a kulturatanácsnok Horvátországba való áthelyezését fogja kérni a belügyminisztértől s ha ez a lépése sem sikerülne, inkább lemond noviszádi állásáról, de a hivatalát nem foglalja el.

Komplett fűszerüzlet berendezés

eladó (esetleg egyes darabok külön is.) Bővebbet:
Pollák cipőüzletben Novisad Apolló mozi épület

A német pénzügyminiszter Budapesten

Budapestről jelentik: Köhler Ottó német birodalmi pénzügyminiszter tegnap délután repülőgépen Budapestre érkezett. A német pénzügyminiszter a magyar kormány vendége és tiszteletére Bud János magyar pénzügyminiszter a Hungáriában ebédet adott, amelyre a kormány összes tagjai, a diplomáciai testület számos tagját, továbbá a pénzügyi és közgazdasági világ több előkelőségét hívta meg a magyar pénzügyminiszter.

Győződjön meg arról, hogy

GYERMEK KOCSIK

legolcsóbban csakis HEMLER butorüzletben kapható

A sokoldalú farkazsdini földmives

A noviszádi törvényszék büntetőtanácsa tegnap tárgyalta Petrov Millvoj farkazsdini földmives többrendbeli csalásait, aki ezek miatt 1926 december óta vizsgálati fogságban van. Petrov Millvoj 1924. december 1-én Ecskán a Braun Mór és Jakab gabonakereskedőknél, mint Zsivkov Szvetozár farkazsdini földmives mutatkozott be, eladott nekik 25 mázsa búzát és ezért 17.250 dinár előleget vett fel. 1925. szeptember 4-én Stein Millorád csentai földmives néven mutatkozott be Barjaktarov Millvoj titeli rőtös kereskedőnek és attól ezer dinár értékű árut kapott. 1925 november 30-án Tite-len mint a Jocsics Mille csentai kereskedő megbízottja mutatkozott be és a Schmidtmajer Ferenc cégnek 80 mázsa nem létező búzát adott el, amiért 10.000 dinár előleget vett fel. 1926. december 6-án a titeli járásbíróságon, mint Momirov Ljuba perlezi földmives mutatkozott be és annak telekkönyvi kivonatát kivette. Ezzel a telekkönyvi kivonattal beállított Schosberger Oszkárhoz és 10.000 dinárt akart gabonaszállításra felvenni, a cég főnöke azonban fellelerte, hogy kivel van dolga és nem adott neki előleget. Jertner Jakab titeli kereskedőtől azonban 150 mázsa tengeri szállítására felvett 10.000 dinár előleget. A bíróság tegnap nem fejezte be a tárgyalást, hanem folytatását május 10-re tűzte ki.

ÉP TESTBEN ÉP LÉLEK!

a legbiztosabban elérhető az
eredeti

BRÁZAY

SÓSBORSZESZ használatával. Mindenütt kapható.

MÉSZ - TÉGLA - CSERÉP

legolcsóbban kapható
kicsinyben és nagyban

KRAJAČEVIĆ fatelepén

Novi Sad. Telefon 165.

NEM JÖTTEK MEG A FECSKÉK A BÁCISKÁBA

TÖMEGESEN PUSZTITJÁK AZ ÁRTATLAN VÁNDORMADARAKAT — VILLAMOS-
ÁRAMMAL ÖLIK MEG ŐKET ÉS MINT CSEMEGÉT HOZZÁK FORGALOMBA

Az idén nem érkeztek vissza a fecskék, vagy csak nagyon kevesen. Az itthagytott fészkek hiába várták ezen a tavaszon az Isten madárkáját, a fecskék elmaradtak s csak néhány raj tért vissza. Ez nemcsak szomorúságot, hanem komoly megdöbbenést is kelt a mezőgazdák körében, hogy az idén alig számbavehető fecskesereg tért vissza teleteléséből, ami súlyos károkat jelent a mezőgazdaságra. A fecskét ugyanis nem egészen önzetlen kegyelethől tartja a nép sérthetetlen madárnak, amihez bűn hozzányulni, ez a megbecsülés annak a következménye, hogy a fecske a legrovarirtóbb madár s így rengeteg kártól kiméli meg a gazdákat s a gyümölcsstermelőket. A fecskerajok elmaradása nemrégiben felkeltette a szakkörök figyelmét és megállapították, hogy a fecskék visszaköltözésének rohamos csökkenése a tervszerű pusztításban leli magyarázatát.

Egész sereg olyan falu van a Bácskában is, ahová egyetlen fecske sem tért vissza. Egy földbirtokos írja nekünk, hogy a majorja 270 fecskefészke az idén üresen maradt, mert csak két fecskecsalád tért vissza Afrikából. A fecskerajok elmaradása észrevehetőleg a háború után kezdődött. Minden évben kevesebb és kevesebb fecske jött vissza. A néphit újabb világvészedelemet jóslt a rendkívüli jelenségből, pedig a fecskék látszólagos hiányának egészen természetes magyarázata van.

Százezerszámra pusztítják a fecskéket. Már eddig is köztudomású volt, hogy az olasz partvidékeken így tavasz táján lesik a fecskéket s a legkülömbözőbb módon vadásznak rájuk, eddig azonban nem tudtak számottevő kárt tenni a hatalmas rajokban. A múlt évig muló jelenségnek tartotta mindenki a csökkenő visszavándorlást, de a mostani hírek felfedezték a szomorú valóságot. A fecskéket visszatérőben pusztítják el. A Földközi-tengernek azokon a partvidékeken, amelyek felett a fecskék vonulási útja húzódik, március végén százszámra sorakoznak fel a hajók fecskevadászatra. Ezek a hajók 40—50 méter magas árbóccrudakkal vannak felszerelve, amiket dróthuzal köt össze. A százezres rajokban vonuló fecskerajok pihenés végett pillanatok alatt megszállják a dróthuzalokat. Amikor leszállt az egész raj, magas feszültségű áramot vezetnek a huzalba, amely rögtön megöli a madarakat. Olyan hallatlan tömegű fecskét gyűjtenek így össze, hogy húsukat konzervnek dolgozzák fel s mint drága csemegét hozzák forgalomba.

Ha ilyen tömegben ölik továbbra is ezeket a rendkívül hasznos madarakat, néhány év múlva ki fogják őket egészen irtani.

Talán nemzetközi intézkedés, törvény segíthetne még a halálraírt fecskéken.

„Nagy Frigyes utóda nem mond le“ szólt Vilmos császár, mikor lemondásra szólították fel

Miksa herceg, volt kancellár a német birodalom összeomlásának okairól

Miksa badeni herceg, a német birodalom legutolsó kancellárja, most tette közé emlékiratait „Memoárok és dokumentumok“ címen, Németország nagy tragédiájának okairól. Drámai leírását adja benne a háború utolsó korszakának, a forradalmi áramlatok fölülkerekedésének és a köztársaság kikiáltásának. Miksa herceg, akit a német nacionalisták rendkívül sokat támadtak, mert szerintük az ő gyengesége volt egyik oka a birodalom összeomlásának, apológiájában visszatekintve az események kifejlődésére, fordulatról-fordulatra fölveti a kérdést, cselekedhetett-e másképpen, mint ahogy cselekedett. Talán senki sem adott eddig oly világos képet arról az óriási felfogásbeli ellentétéről, amely a német kormányt a német hadsereg tábornokaitól elválasztotta, mint Miksa herceg, amikor leírja, hogy milyen hevesen küzdöttek ő és felelős állásban levő társai a német főhadiszállásnak hirtelen támasztott kívánsága ellen, amely azonnali fegyverszünetet kért, és Wilson elnök tizennégy pontjának feltétel nélkül való elfogadását. Rathenau Walter és Warburg Miksa minden erejük megfeszítésével küzdöttek ennek az elfogadásá ellen, mert előre látták, hogy az ajánlatnak határozott visszautasítása milyen borzasztó következményekkel fog járni Németország jövőjére.

Ludendorff csak a katonáira gondolt, — írja Miksa — és mélyen meg volt győződve róla, hogy a szövetségesek bele fognak egyezni a kényes fegyverszünetbe, amely új erőt fog önteni katonáiba a további harcra. A császár résztvett a Titkos Tanács ülésén és azzal a kérdéssel fordult a kancellárhoz, hogy „Mi az oka annak az idegességnek, amelyet Berlinben tapasztal?“

— Ellenzik, hogy fegyverszüneti ajánlatot tegyünk, — felelte a kancellár, mire a császár Miksa herceg felé fordult és így szólt:

— A hadsereg feje szükségesnek tartja. Ön pedig nem azért van itt, hogy nehézségeket csináljon a hadsereg vezérének.

Az ajánlat elment, néhány nappal később követte a békeajánlat s aztán az események irtózatossággal pergett le. A császárt bizalmasan lemondásra szólították föl. Vilmos császár igazi királyi magatartással, méltóan

egy nagy uralkodóhoz, utásította vissza ezt a lépést.

— Jegyezzék meg, hogy Nagy Frigyes utóda nem mond le...

Ez a válasz a szociáldemokrata vezérekre is annyira hatott, hogy elállottak előre elhatározott tervük megvalósításától, a köztársaság azonnali kikiáltásától. Az események azonban gyorsan más irányba fejlődtek: a császár Spába menekült és hirtelen Ebert alakja került előtérbe.

— Hatalmas egyéniség, — írja róla Miksa herceg, — az egyedül alkalmas férfiú abban az időben a Spartacusok előretörését megakadályozni s Németországot a csőcselék vérfürdőjétől megmenteni.

— Megkérdeztem Ebertet, — írja Miksa herceg, — hogy elfogadja-e a kancellári méltóságot?

— Nehéz hivatal, de elfogadom! — válaszolta.

— És hajlandó ön kormányozni az alkotmány keretein belül? — kérdezte a külügyi államtitkár.

Ebert igent mondott.

— De a monarchista alkotmány keretein belül?

Ebert így válaszolt: „Tegnap még feltétlenül igent mondhattam volna. Ma már beszél-nem kell előbb a barátaimmal.“

— Először döntsük el a régenség kérdését, — szólt Miksa herceg.

Ebert: Az már késő.

És mögötte visszhangzott a szocialista vezérek kórusa: „Már késő“.

Később, de még azon a napon, sikerült elosztatni az ellentéteket a császári éra utolsó kancellárja és az új kancellár között. Miksa herceg, aki épen nem hízolgón, sőt helyenként bizonyos gyűlölettel beszél Ludendorffról, aki szerinte folyton csak a saját embereire gondolt, a legnagyobb csodálattal ír Ebertől.

Még azon a napon délután fölmentem

Eberthez, hogy elbucsuzzam tőle. Azzal fogadott: „Arra kérem önt, herceg, maradjon.“

— De miért? — kérdeztem.

— Azt akarom, hogy ön legyen a régens, — mondta a legnagyobb csodálkozásomra.

Némi gondolkodás után ezt válaszoltam:

— Nem maradhatok, mert tudom, hogy önnek megállapodása van a független szocialistákkal, én pedig a független szocialistákkal nem dolgozhatom együtt.

Az ajtóban mégegyszer visszafordultam:

— Ebert, arra kérem önt, viselje szívén a birodalom érdekeit.

Csak ennyit válaszolt:

— Én két fiamat áldoztam a birodalomnak.

Az Árvácska

(Előadják másodszor ma este a Szloboda nagytermében.)

Nagy Istvánt a szive hazahuzza Amerikából. Hasztalan a hatalmas vagyon, önzetlen megértő szeretetre vágyódik. Séta közben a Margitszigeten megismerkedik Szabó Sáríkával. A dús gazdag fiatalember facér kereskedősegédnek mondja magát, s hogy meggyőződjön arról, hogy ébredő szerelme önzetlen viszonzásra talál Sáríka szívében is, a leány közbenjárására segédi állást vállal Malák Jánosné Rákóczi uti konfekciós üzletében, ahol Sáríka is alkalmazásban áll. Pista beépésével a Malák „firmánál“ tulajdonképpen kettőre szaporodik a szerelmes párok száma, mert Malákné Sáríka leánya fülig szerelmes Weiner Alajosba, az üzlet hóbortos másik alkalmazottjába.

A segédi munkában járatlan Nagy István sorozatos baklövése sok derűs jelenetet teremt a konfekciós üzletben és rég kiadták volna az útját, ha Sáríka nem exponálná magát érte. Egycsapásra megváltozik a helyzet akkor, amikor az üzletben megjelenik dr. Veress ügyvéd és bejelenti, hogy egy magát megnevezni nem akaró gyermektelen dús gazdag amerikai tízezer dolláros vagyont és a hatalmas karácsonyfalvi birtokot felajánlja Sáríkáknak. Lett erre nagy öröm a Malák cégnél, bár Sáríka csak azzal a feltétellel hajlandó elfogadni a nagy ajándékot, ha Pista is elkiséri őt a karácsonyfalvi birtokra.

Sáríka és Pista bevonulása után virágzó élet költözik az elhagyott és elhanyagolt karácsonyfalvi kastélyba. Péter bácsi az öreg mindezen nem fogy ki a csodálkozásból. Áradozva beszél Pista hozzáértéséről, de ugyanakkor fitymálón nyilatkozik az Alajos ur szélességéről, aki csak amolyan „nagyságos ur“ és a nyomába sem léphet a Pista „tekintetes urnak“. Péter bácsi „Olajos“ urfia természetesen Weiner Alajos a Malák cég segédje, aki menyasszonyával és anyósával sietett ellátogatni a karácsonyfalvi kuriára. Sáríka tudta nélkül nagy mulatságot rendez, összecsendíti a falu népét. Cigányok is jönnek és már éppen kezdődne a muri, amikor megjelenik dr. Veress az ügyvéd és bejelenti, hogy az amerikai adományozó utban van Karácsonyfalvára, de nem egymagában, hanem egy amerikai fiatalember társaságában, akit Sáríka férjének szánt. Sáríka erre a hirre lemond a birtokról és a gazdagságról, mert szívét el nem adja semmi pénzért, ő már csak hű marad a szegény Nagy Pistához.

Vissza is utazik azonnal pesti hónaposszobájába. Ott fogadja Veress dr. látogatását, aki bejelenti, hogy itt vannak az amerikaiak, már jönnek is fel a lépcsőn. Az ajtóban megjelenik Nagy István és hamarosan kiderül, hogy a dús gazdag amerikai és Nagy István egy és ugyanaz a személy. Most már természetesen teljes a boldogság nemcsak a Nagy Istváné, de Olajos és Sáríka is boldogan omlanak egymás nyakába.

**Hirdessen a
Délbácskában**

HIREK

Három asszonyi könnycsepp

I.

Az első ősz hajszál

Mikor a tükörben megpillantja első ősz hajszálát az asszony, megdobban a szive és könny rezdül meg a szemesarkán, de ez a könny nem származik szomorú bubánatból, inkább a fájdalomnak kacérkodásából, amely hitetlenül incselkedik: vénülünk! Hanem azért eszébe se jut, hogy a kozmetikai intézetbe szaladjon! A nők nem szokták titkolni az első ősz hajszálukat, a másodikat, a harmadikat se, ezeket az ezüst nyilakat, amiket tapasztalat, betegség, lelki fájdalom, egyszerűen: az élet mintegy fejük felé lövöldöz. Nem gondolnak festésre, amely akár eredeti színét, akár újrörös renezanszát adná meg hajjuknak, hanem, mindenekeelőtt ősi taktikájukhoz nyulnak, amelyek alap elve:

Ha már olyan hibám van, amit el nem titkolhatok, akkor legokosabb, ha kacérkodom vele.

Az első ősz hajszál és nyomán következő néhány társa, ha korán is jelentkeznek, minden esetben ősi bájt ad az arcuknak és bár mélabusan mondja az asszony: — Lásna már őszülök! — panaszában rejtve kokettál a kérdés: — Ugy-e bár jól áll nekem ez az érdekesség? Mert az első ősz hajszál úgy hat, mint a kendőzés egy neme az élet festékeskatulyájából, mint valami ravasz ecsetvonás, amely a áhuzza az egyéni szépséget.

Hazugság mindaz, amit a nők kitörő fájdalomról az ősz hajszál láttára mondanak és irnak. A fájdalom később, sokkalta később jön, amikor már számtalan új ezüstoffonál csilámlik a halánték körül. A könnyben az első ősz hajszál láttára még a pajzán önkacérkodás szeszélye nevetgél...

II.

Az első csalódás

— Az asszony életének döntő fordulópontja, amikor az első csalódás éri vakon bizakodó szerelmét és ez az a fájdalom, amelynek természetéről még csak sejtelve se lehet a férfinak — írja egyik levelében Ebner-Eschenbach Mária, a német elbeszélő irodalom egyik női klasszikusa. Megkísértjük rekonstruálni e fájdalomnak lélektanát:

Szerelmében még gyermek, avagy újra gyermek a tiszta nő, — gyermek, akinek élő valóság és megdönthetetlen bizonyosság a romantika. Jómaga igaz és hisz. Életének osztályosa bármit mondhat, nem találkozik bírálat, ellenőrzéssel, kétellyel asszonyának lelkében, — minden úgy van, ahogyan mondd, minden úgy van, ahogyan láttatod velem! — körülbelül ez a néma vallomás ül odaadó álhatatossággal minden fiatal asszony ajkán. Valóban: gyermek, aki lenge felhőn trónol, ahonnan egy szép napon minden átmenet nélkül lepottyan.

Mert jött az első csalódás! Ez a csalódás sokféle természetű lehet, füllentés, hazugság, hűtelenség avagy más gonoszság, hogy micsoda, szinte közömbös az első pillanatban a fájdalomra nézve, amelyet okoz. Ennek a fájdalomnak az első stádiuma: álméklődés, valami nagy, bamba álméklődés a kitégült gyermekszemben, második foka valami üresség, lelki zavar, amely föl sem éri ésszel, hogy mi történt és csak az érzelmi és értelmi megrendülése végállomásán jelentkezik a könny, ama nevezetes könny, amelyet a csalódás okoz.

Ha lenne olyan bűvös edény, amelyben életének legemlékezetesebb könnyeit eltehetné a nő, ebből a gyűjteményből különös erővel ragyogna ki az első csalódás könnycseppje.

III.

Az első anyai seb

Szigorúan kellett megkorholnom a minap egy asszony ismerősömet, aki sugárzó arccal mondta el nekem, minő rettenetes próbát állt ki két gyermekének, leánynak és fiának a szeretete.

— Felöltöztem hófehérbe és mozdulatlanul feküdtem a diványon. A gyerekek hozám kusztak, halkán csókoltak és kiméletesen keltegettek. Mozdulatlan maradtam, kulcsolt kézzel, összeszorított ajakkal. Megijedtek és most már ráztak, sikongtak és leánykám ajkáról kitért a kétségbeesett zokogás: Jaj, meghalt! Erre a fiu azt mondta: Leöntöm hideg vízzel, hol a kanna? — mire fölébredtem és úgy tettem, mintha nem érteném a dolgot. Sápadtak voltak szegények és boldogan csókoltak meg, még boldogabb voltam én, mert láttam, hogy mennyire szeretnek gyermekeim!

Nem tudom, mi volt nagyobb ebben a próbatételben: az anya ostobasága avagy lelketlensége, de bizonyos, hogy ötlete olyasvalamiből származott, ami benne lappang minden anyában, mint a szülői szeretetnek haladási velejárója: anyai féltékenység.

A nő féltékeny, mint asszony és féltékeny, mint anya, persze, nem a szó banális értelmében. Mert a nőnek mindig van valami elveszteni valója, ami szívének drága és szent. Amikor jön az élet, ez a rideg, csunya élet és kérélehetetlenül elfujja a romantika rózsafelhőit, hűséges barát lesz a férjből és ha meg is sajdul olykor-olykor a féltékenység, vigaszt találhat a hiúság, avagy mondjuk, a női önérték a társaságbeli hódolatban, amely minden kellemes és bájos asszonynak kijár.

De amikor jön az élet, ez a rideg csunya élet és elrabolja a gyermeket, aki eddig az anyáé, csupán az anyáé volt, keserű féltékenység kinózza az asszony szívéit, mert a gyerek elvesztését nem pótolja semmi. Pedig ez az elvesztés nem is olyan tragikus, sőt természetes, hiszen csak arról van szó, hogy a sülőd leánynak avagy a kamasznak szórakozásai, örömei és kívánságai vannak, amik másfelé irányítják kezdő életüket. Nem minden apa tud a fiából jó pajtást, nem minden anya tud a lányából jó barátot csinálni, — pedig ez a módja a szülői féltékenység elintézésének.

— Tegnap történt meg először, hogy fiam, aki mindig kitartott mellettem, ha valami bajom volt, elment a futballmeccsre és otthon hagyott lázasan, betegen, — mondta nekem egyszer sirva egy asszony — tegnap vettem először észre, hogy fiamon meg kell osztokodnom másokkal is.

És szemében ott égett az első anyai seb könnycseppje. *Gergely István.*

1927. Május 8. Vasárnap

Római katolikus: *Mihály.* Protestáns: *Gizella.* Görög keleti (*április 25*): *Márk.* A Nap kel reggel 4 óra 34 perckor, nyugszik 7 óra 20 perckor. A Hold kel 10 óra 30 perckor, nyugszik 1 óra 29 perckor.

— Ma este kerül színre másodszor az *Árvácska* a *Szloboda* színpadán. A kitűnő műkedvelőegyüttes ma este hozza színre másodszori előadásban, a bemutatón óriási sikert aratott *Árvácska* operettet. Az előadás iránt városszerte hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. Ezt a szokatlanul nagy érdeklődést az a körülmény indokolja, hogy a nagyhirű operett

előadását tánc követi. A kitűnő operett az eredeti szereposztásban kerül színre, de néhány új táncfigura és szellemes ötlet egészíti ki a bemutatón nagy sikert aratott tökéletes előadást.

— **A leánygimnázium hangversenye.** A helybeli leánygimnázium febr. 15-re hirdett, de akkor a spanyoljárvány miatt elhalasztott koncertjét és táncmulatságát a szegény tanulók és az iskolai könyvtár javára e hó 15-én fogja megtartani a „Szloboda“ szálló nagytermében. Műsoron ének- és zeneszámok, valamint ritmikus táncok kíséretében előadott népdalok fognak szerepelni. Kezdeté pont este 9 órakor. Jegyek a „Szlavija“ könyvkereskedésben kaphatók.

— **Ahol a legmélyebb a tenger.** Az „Emden“ német cirkálóhajó Celebesz és Nagaszaki között felfedezte a tenger legmélyebb helyét, amely a mérések szerint 10.432 méter mély. Eddig a legmélyebnek ismert hely 9.788 méter volt.

— **A hitelezői védegyelet közgyűlése.** A hitelezői védegyelet ma délelőtt 1/2 10 órakor fogja megtartani évi rendes közgyűlését, tekintet nélkül a megjelent tagok számára.

— **Két hét mulva utazik Budapestre Beograd főváros küldöttsége.** A Délbácska pénteki számában megírtuk, hogy dr. Kumanudi Koszta, a beográdi községtanács elnöke nem fogadhatta el Budapest meghívását, mert épen most van Zagrebben a jugoszláv városok kongresszusa. Kumanudi Koszta dr. a beográdi küldöttség tagjaival két hét mulva fel fogja keresni a magyar fővárost. A beográdi küldöttség utját Grcsics Gruja a budapesti kereskedelmi kirendeltség vezetője készíti elő.

— **A gajdobrai kettős gyilkos a feljebbviteli bíróság előtt.** A noviszádi törvényszék tudvalevőleg halálra ítélte Krnyacs Misát, aki Gajdobrán meggyilkolt egy házaspárt. Krnyacs felebezése folytán a feljebbviteli bíróság elé került az ügy, amelynek tanácsa Gyurgyev Bosko dr. elnöke alatt 13-án tárgyalja azt.

— **Megjelent a pénzügyi törvény végrehajtási utasítása.** A pénzügyminisztérium most küldötte el az 1927/1928 évi pénzügyi törvényre vonatkozó végrehajtási utasítást az egyes pénzügyigazgatóságokhoz. A végrehajtási utasítás azonban csak az adófizetés módozataira vonatkozik.

— **Az állami selyemgyárak átszervezése.** A földművelésügyi minisztériumban a napokban egy bizottság alakult, mely nagyszabású tervet fog kidolgozni az állami selyemgyárak átszervezéséről. A terv valószínűleg szeptember 1-ig készül el.

— **Kitiltott sajtótermék.** A belügyminiszter betiltotta az ország területén a Zürichben megjelenő „Liria Kombotare“ című albán hetilap terjesztését, mert az állam érdekei ellen ir.

— **A noviszádi operettegyüttes Rumára utazott.** A noviszádi operettegyüttes tegnap reggel Rumára utazott, ahol hat estét át vendégszerepel. Ez alkalommal a társulat előadja a „Cloclo“, „Adieu Mimi“, „Gésák“ és „Bajadér“ című operetteket, amelyekkel Noviszádon is nagy sikert aratott.

Nehezebb kérdés

— Gondolkoztál már azon, mit csinálnál, ha annyi jövedelmed volna, mint Rothschildnak?

— Nem. De azon már gondolkoztam, mit csinálna Rothschild, ha annyi jövedelme volna, mint nekem.

MA!

Okvetlen nézze meg

ESTE

A Z

ÁRVÁCSKA

OPERETTET

8-kor

a Szlobodában előadás után

TÁNC

Az erény jutalma

Hallga csak, hallga... Ódon mese a modern Amerikából, amint azt külföldi lapokban olvassuk. Egy san-franciscói szegény fiatal lány, amint az uccán megy, mendegél, kétezer dollárt talált a földön egy nagy bank kapuja előtt. A szegény lány nem enged az ördög kísértő suttogásának, hanem beviszi a pénzt a bankba, ahonnan, miután nevét és lakáscímét feljegyezték, szegényen bár, de nyugodt lelkiismerettel távozik, annyival is inkább, mert ígéretet kapott, hogy a pénz az övé marad, ha senki sem jelentkezik érte. Néhány nap múlva értesítést kapott a becsületes leányzó, hogy a pénzért jelentkezett elvesztője, egy többszörös milliomos, aki illő jutalomban szeretné részesíteni. A leány felkeresi a milliomost, aki ott marasztalja ebédre és ebéd végén — megkéri a becsületes megtaláló kezét. Itt a vége, fuss el véle... Valóban, meséjefogyott korunkban alig találhatnánk az amerikai lapok meghatóbb történetet olvasóik elébe, mint ezt a naiv történetet, amely azonban olyannyira hasonló azokhoz a példázatokhoz, amelyekkel az elemi iskolákban igyekeztek hatni valamikor az ifjúság fogékony kedélyére, hogy szinte el sem hisszük. Ha manapság, mikor az ilyen erkölcsnemesítő történetek már az elemi iskolákban is divatjammultak, újra fel-felbukkannak ilyen vagy olyan formában, akkor annak bizonyára gyakorlati célja van. Sajnos, — a mi nemzedékünk nem hisz már a mesékben, sem azok hiábavaló voltában. Ez az iménti történet például, amely bátran viselhetné ezt a címet: Az erény jutalma, vagy mese a szegény, de becsületes leányról, — ez az ódon mese a modern Amerikából, nem tehetünk róla, de olyan ízt hagy vissza a szánkban, mintha csak azért találdott volna ki, hogy a talált pénzzel szemben való önmegtartóztatásnak újabbán kissé feledésbe merült erényét visszaplántálja azokba a kedélyekbe, amelyek, ha nem is maradtak meg az erény útján, mindenesetre fogékonyak még az ilyen történetek iránt. Hogy azonban ez a fogékonyosság olyan mértékű-e, hogy a legközelebb talált kétezer dollárt, okulva a fenti történeten, visszaviszi-e más is a bankba, milliomos férj vagy feleség személyében, az kétes, legalább olyan kétes, mint e történet igaz volta...

— **Japán munkások borzalmas tüzhálála Oroszországban.** Párisból jelentik: A *Matin* tokiói értesítése szerint Oroszországból érkező utasok beszélik, hogy Moszkva egyik gyárában, ahol többszáz japán munkás dolgozik, nagy tüzvész pusztított. A tűz következtében 24 japán munkás meghalt, 154 pedig súlyosan megsebesült.

— **Forradalom tört ki a délamerikai Bolívia államban.** Washingtonból jelentik: La Paz (Bolívia) városából jelentik az *Associated Press*nek, hogy ott a rekációs zavargások miatt kihirdették az ostromállapotot. A csapatok fegyverüket használták a tüntetők ellen. Egy ember meghalt, több súlyosan megsebesült.

— **Megnyílt a „Bécs és bécsiek kiállítása”.** Bécsből jelentik: Hainisch dr. tegnap délelőtt nyitotta meg ünnepélyesen a Bécs és a bécsiek kiállítását, amelyet a bécsi áru-mintavásár keretében rendeznek. A kiállítás beszámol a város geológiai kialakulásáról, állat és növényvilágáról, kulturális, művészi valamint építészeti fejlődéséről stb. A kiállítás június végéig marad nyitva.

— **Kilencszázharmincezer dinárt gyűjtöttek egy nap alatt Budapest uccáin.** Budapestről jelentik: A Gyermekvédő Liga pénteken gyűjtést rendezett Budapest uccáin. Az

A Népszövetség szakértőbizottságának jelentése a leánykereskedelemről

A Népszövetség annak idején szakértőbizottságot küldött ki, amely éveken keresztül dolgozott különböző országokban, hogy a leánykereskedelem praktikáját felfedje. A bizottság tagjai 28 országot látogattak meg, hogy leleplezzék azokat a szálakat, amelyek a nemzetközi leánykereskedelmet egyetlen veszedelmes bünszövetkezetté kötik össze. Azok a dokumentumok, amelyeket a Népszövetség bizottsága összegyűjtött, egyenesen borzalmosak.

A jelentés megállapítja, hogy minden országban vannak törvények a leánykereskedelem ellen. Ezek a törvények azonban olyan elavultak, hogy alig végrehajthatók, de legalább is könnyen kijátszhatók. Abhoz semmi kétség nem fér — mondja a jelentés — hogy a leánykereskedelem nemzetközi alapokon nyugszik. Egy-két központ van, onnan dirigálják az egész emberhúskereskedelmet, amelynek szálai szétterjednek mind az öt világrészre. Ha Buenos-Airesnek szüksége van „árura”, egyszerűen telegrafál Kairóba vagy Varsóba és a friss szállítmányt tüstént utnak indítják.

Erdekes megfigyelni, hogy különösen az ellentétes típusok vonzák egymást. Például a kreol délamerikaiak különösen kedvelik a szőke és fehérbőrű nyugateurópai nőket. Ugyanez áll fenn Egyiptomra, Törökországra és Földközi tenger déli partjai mellett fekvő

országokra nézve. Mig viszont Berlinben, Hamburgban, Angliában és Oroszországban nagy előnyben részesítik a forróbb égtájak exotikus szépségeit.

Európában a leánykereskedelem legfőbb gócpontja Lengyelország. Lengyelországban különösen a zsidó tömegek olyan nagy nyomorban és tudatlanságban élnek, hogy egy szegény zsidóleány igazán szabad prédája a leánykereskedőknek.

A nagy gondossággal dolgozó bizottság még azt is megállapította, hogy erőszakos cselekedetekre ezek az emberhúsárusok a lehető legritkábban ragadtatják magukat. De nincs is rá semmi szükség, hogy elrabolják a leányokat, amikor a csábítás legraffináltabb módjai állanak rendelkezésükre. Hatalmas kerítő példál a szegény leányok ambíciója, hogy színésznők, különösképpen moziszinésznők akarnak lenni. A leánykereskedő fűt-fát ígér kiszemelt áldozatának. Elhítteti a szegény leánnyal, hogy szerződést szerez neki valamelyik filmgyárban és már el is van intézve a dolog.

A bizottság nagy munkájával kapcsolatban a különböző országok rendőrségei a kormányok utasítására közös akcióra készülnek, hogy a nemzetközi leánykereskedelem tökéletesen kiépített szervezeteinek működését a lehetőségig megbénítsák, ha már egészen megsemmisíteni nem lehet ennek az organizmusnak a munkáját.

egynapos gyűjtés során 93801 pengő folyt be. A legnagyobb eredményt Demény Károlyné mutatta fel, akinek urnájába 11020 pengő gyűlt össze. Utána Bethlen Margit grófné, a miniszterelnök felesége következtek, aki 7856 pengőt gyűjtött. A gyűjtést szombaton is folytatták.

— **Megkezdődtek a békéltető tárgyalások a pécsi sztrájk ügyében.** Pécsről jelentik: A vasmunkások sztrájkja ügyében a közgazgatási hatóságok részéről Schütták József városi tanácsos, már megkezdte a közvetítő tárgyalásokat, a munkaadók és a munkások képviselőivel. Tegnap még négy munkás lépett sztrájkba, úgy hogy a sztrájkolók száma hetvenre emelkedett.

— **Eljegyzés.** Dr. Wladarszky István, petrovaradini orvos hugát, Irénkét, eljegyezte Bihar Gyarmathy Gyula magántisztviselő Noviszádról. (Minden külön értesítés helyett).

— **Gabelsberger-féle gyors és gépiró iskola.** A Laza Kostića ul. 5. alól a Zrínyi Petár ulica 12 szám alá költözött át.

— **ÉRTESÍTÉS.** Lustig Lajos bank és váltóüzlete ezuton közli tisztelt sorsjegyvételivel, hogy a mostani főhúzás eredményeit a nála vásárolt sorsjegyekre vonatkozólag e lapban naponta közzé fogja tenni.

— **Minimális büntetéssel sujtják Budapestben a kokaincsempészeket.** Budapestről jelentik: Két nappal ezelőtt a főkapitányság bünygyi osztályán kilenc nőt állítottak elő kokain üzérkedés miatt. A főkapitányságon kihallgatásuk után valamennyiüket egyenként harmincnapi elzárásra és nyolcvan pengő pénzbüntetésre ítélték. A főkapitányság a maximális büntetések alkalmazásával akarja le-törni a kokainüzérkedést.

— **Halálra ítélték a lodzi polgármester gyilkosát.** Varsóból jelentik: A lodzi rögtönítélő bíróság Waleszcik Adám 24 éves munkást, aki a lodzi főpolgármestert agyonlőtte, a tegnapelőtt megtartott tárgyaláson golyó általi halálra ítélte. Waleszcik tettestársá Ridzewszky rendes bíróság elé kerül. A ha-

lálra ítélt gyilkos védője kegyelmi kérvényt intézett a köztársaság elnökéhez. A köztársaság elnöke nem kegyelmezett meg a gyilkosnak és így Waleszciket tegnap délelőtt ki is végezték.

— **A felrobbant gáztartály megölt hat embert.** Newyorkból jelentik: East Riverben felrobbant egy gáztartály. Több ház összeomlott, hat ember meghalt, husz súlyosan megsebesült.

— **Az Árvácska operett előadására pénztárnyitás a Szlobodában délelőtt 10—12-ig és délután 6 órától.** Előadás után tánc, melyre 20 dinár a belépődíj, azoknak, akik nem voltak az előadáson.

— **Egy őrzőngő farmer nyolc embert agyonlőtt, tizenegyet súlyosan megsebesített.** Fokvárosból jelentik: Charlestownban Natál határában a rendőrök le akartak tartóztatni vérfertőzés és gyilkosság kísérlete miatt egy farmert. A farmer lövéssel megsebesítette az üldözésre indult rendőrt, majd egy pajtába menekült, ahonnan lövöldözni kezdett a pajtát körülvéző rendőrökre, ugyanannyira, hogy sikerült is a rendőrgyűrűből is kiszabadulnia. Visszavért Charlestownba, ahol nagy vérengzést rendezett. Nyolc embert agyonlőtt, köztük feleségét és menyét, tizenhárom embert pedig súlyosan megsebesített, végül maga ellen fordította a fegyvert és agyonlőtte magát.

— **Zukor Adolf, a magyar származású filmbob nagyértékű történelmi emlékekkel ajándékozta meg a magyar parlamenti muzeumot.** Budapestről jelentik: A parlamenti muzeumnak a napokban felajánlották Kossuth Lajos politikai végrendeletét, amelyben próféta látással megjövendölte az osztrák-magyar monarchia összeomlását. A muzeum nem vehette meg az értékes okmányt, mert nem volt rá fedezete. Tudomására jutott az eset a magyar származású Zukor Adolf amerikai filmbobnak. Zukor, aki jelenleg Budapestben tartózkodik, habozás nélkül megvásárolta a nagyértékű hagyományt és odaajándékozta a parlamenti muzeumnak.

APOLLO! — Még ma! — A legkiválóbb német művészekkel az

Asszony Golgotája

Aktuális filmszenzáció az életből 7 felvonásban. — Conrad Veidt, Moly Delschaft, Harry Liedtke, Werner Krauss.

— Öngyilkos lett, mert reménytelenül szeretett. Titelről írják: Csütörtökön délután hat órakor Pavlovics Szilvko rendőrfelügyelő jelentette a titeli csendőrsnek, hogy Jernei Adám 26 éves titeli lakos a fahíd közepében egy csónakból a Tiszába ugrott és belefullt. A csendőrség azonnal kiment az öngyilkosság helyére, ahol Petrov Joca, Lulics Jóska, Brics Ferenc és Relika János halászok három órai keresés után este kilenc órakor megtalálták Jernei Adám holttestét. A csendőrség által lefolytatott nyomozás megállapította, hogy Jernei Adám Beográdban dolgozott Tomasek Mihály hentesnél és néhány nap előtt jött Titelre kedvese meglátogatására. Itt azonban arra a szomorú tudatra jött rá, hogy kedvese már nem szereti és ezért elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Csütörtökön délután lement a Tisza partjához, beült egy csónakba, amelybe előzőleg harminc kilós követ tett és a Tisza közepére evezett. A Tisza közepén a lábához kötötte a követ, azután összekötötte a kezét és a lábát és a vízbe ugrott. Jernei három levelet hagyott vissza. Az egyiket a községhez intézte és ebben kéri, hogy holmijait adják át Gulya Misának, egy levelet Kanyo János kovini méhészhöz, egyet pedig nővérehez, Jernei Margit kovini lakoshoz intézett. A két levelet a hatóság nem bontotta fel, hanem eljuttatta a címzettekhez, mivel a községhez intézett levélben azt írja Jernei, hogy abban csak családi vonatkozású dolgok vannak.

— Bjeliki püspök állapota változatlan. A nagyváradi egyházmegye apostoli kormányzójának, Bjeliki Imre dr. ny. tábori püspöknek állapotában mára sem állott be változás. A római Szentszéktől távirat érkezett, amelyben XV. Benedek pápa nevében Gasparri államtitkár kíván gyors felépülést, Mayer Antal dr. kanonok, vikárius felolvasta a beteg püspöknek, azzal a távirattal együtt, amelyet Angelo Dolci, a Szentszék bukaresti nunciusa küldött. A püspök jóleső meghatottsággal hallgatta a pápa és a nunciás jókívánságát. Az éjszaka Rosskopf Béla dr. háziorvos virrasztott a püspök ágynál. Ma délelőtt Mayer kanonok-vikárius a következőket közölte a püspök állapotáról: — A püspök ur állapota változatlan. Hőmérséklete 37,8, Érverés 92. A légzés nyugodt; időközönként szaporább. Tegnap és ma mindenfelől számosan érdeklődtek személyesen, sűrűnyíleg és telefonon a beteg hogylétéről.

— A torony alól. Aligha emlékeznek már a következő történetre annak szereplőit. Egy fiatal köztisztviselőt hivataloskodása első napjaiban, midőn még alig volt munkaköze, felkereste egy idősebb kartársa és azt a szokásos kérdést intézte hozzá, hogy van és van-e sok dolga. Dehogyan van, agyon unom magam, volt a válasz. Ily felelet nem szabad adni amice! volt a tapasztalatokban gazdag tisztviselőbölcs tanácsa, még az esetben sem, ha semmi munkád sincs, akkor is rakjad tele asztalod tetejét elintézett ügydarabokkal és tegyed panasztárgyává mennyire tud vagy terhelve dolggal.

— Százharmincéves cillinder. Londonból jelentik: Az egyik előkelő angol klub tagjai arra készülnek, hogy a cillinder születésének 130 éves évfordulóját megünnepeljék. Mert most májusban van pontosan 130 éve annak, hogy John Hetherington, londoni divatárkereskedő először jelent meg az Old-Bond Streeten cillinderrel a fején. A furcsa, kúrtóformájú kalapot az első időben kinevették az angolok. Később azonban megszerették a cillindert, amely óriási divat lett és még ma is valóságos szimbóluma a komoly férfi méltóságának.

KETTŐS CAFOLAT.

— Láttam tegnap autóban egy másikat lednyyal.

— Nem igaz. Az nem én voltam. Azonfelül, az a ledny az unokahugom volt.

KOCAVADÁSZ BUJA.

— Rémes ezekkel a nyulakkal! Alig emelem föl a puskámat, máris elszaladnak. Az ember még nyugodtan célozni sem tud...

A városi tanács megakarja vonni az az Apolló mozitól a koncessziót és a Mária királyné uton városi mozit akar építeni

A noviszádi városi tanács tagjai között tegnap a legkomolyabban felmerült az a terv, hogy a városnak meg kell vonni az Apolló mozitól a játszási engedélyt. A tanács tagjainak véleménye szerint a városnak kellene egy új mozit építeni a Kraljica Mária uton, amely mozi nemcsak az uccának, hanem a városnak is díszére válna. Azok, akik el akarják venni az Apollótól a koncessziót, azzal érvelnek, hogy az Apolló mozi egy udvarban van elhelyezve és így nem emeli a várost.

A városi mozitól nagy hasznot is remélnék a város részére a tanács tagjai, ami által a város jövedelmét tetemesen megszoríthatnák. Sőt már azt is tervezik, hogy a mozi

céljaira a lebontásra került Markovics ház melletti épületet veszik meg, amely jelenleg a Vojvodina Bank tulajdonát képezi. Ezt a házvételt különösen a Vojvodina Banknál leginkább érdekelték szeretnék nyelbeütni, ez azonban valószínűleg nehézségekkel fog járni.

A tanács tagjai előzőleg át akarják tanulmányozni az egész tervet, mielőtt azt a közgyűlés elé terjesztenék jóváhagyás végett. Ha a városi mozi felépítésére sor is kerülne, az még meglehetősen sokára lesz, mert előzőleg még sok mindent kellene elintézni, elsősorban a Mária királyné utnak kell kiépülnie és megfelelő pénznek kell lennie.

— Táncal egybekötött zenedélután rendez ma a Diák Zeneegyesület. A noviszádi flugelmánium diákzenekara ma délután 3 óras kezdettel táncal egybekötött zenedélután rendez az intézet dísztermében. A műsort a következő számokból állították össze: I. rész. 1) Beethoven: Győzelmi induló a Tarpéjából, játssa a zenekar. 2) Beethoven: Egmont nyitány, játssa a zenekar. 3) Beethoven: Török induló az Athén romjaiból, játssa a zenekar. II. rész. 1) Csajkovszky: Orosz táncok, játssa a zenekar. 2) Meyerbeer: Részlet a Robert le Diable operából, klarinetszólo, játssa Nikolics D. zongorán kíséri lin V. 3) S. M. von Weber: Részlet az Oberonból, előadja a zenekar. III. rész: Tánc. Beléptidj nincs jótékony adományokat szívesen fogadnak.

— Öten egy ellen. A noviszádi ügyészség súlyos testi sértéssel vádolja Blazsin Rádát, Szávát és Novát, továbbá Bosnyák Szávát és Miskov Branko titeli lakosokat. Az öt vádlott Blazsin Ráda rábeszélésére 1926 október 13. és 14. közötti éjjelen késekkel, dorongokkal és vasvillákkal felfegyverkezve betörték Hrnyakovics Urosnak a titeli hátrában levő szállására és ott ütlegetni kezdték Hrnyakovics Szávát, amíg annak kiáltására segítségül nem jött Hrnyakovics Jovan. A noviszádi törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és úgy határozott, hogy az ítéletet május 13-án délután hat órakor fogja kihirdetni.

— A „Croatia“ biztosítótársulat közgyűlése. A „Croatia“ zagrebi biztosítótársulat 1927. április 30-án közgyűlést tartott, amely alkalommal a résztvevő szövetkezeti tagok megállapították, hogy a vállalat a súlyos gazdasági válság dacára is kitűnő üzletmenetet mutatott ki a biztosítás minden ágában. Tiszta biztosítási díjakon befolyt összesen 31,243.573 59 dinár, azaz 2,629.514.45 dinárral több, mint az elmúlt évben. Kárösszeg felében az 1926-ik évben kifizettek 15,044.914.09 dinárt, az intézet fennállása óta összesen 59,727.056.19 dinárt. A szövetkezet vagyona az 1925-ik évvel szemben 12,729.371.91 dinárral emelkedett, vagyis összesen 62,292.003.29 dinárra úgy, hogy a szövetkezet tartalékalapja az alaptőkével együtt összesen 40,451.882.92 dinár. Ilyen hatalmas fejlődés és előmenetel a szövetkezeti ügymenet szoliditásával magyarázható, amely minden tekintetben hozzájárult ahhoz, hogy a széles néprétegek a legnagyobb bizalmat tanúsítsanak a hazai biztosítótársasággal szemben.

— Med. univ. Dr. Fischer Ferenc május 9-én megnyitja orvosi rendelőjét, Noviszád, Wilson-tér 5. I. Rendel 10-12-ig és 2-4-ig. 1-3

Pályaudvarokon mindig követelje a „Délbácsk-át“

A Strandkabinokat

a tavalyi bérlők 20% engedménnyel e hó 10-ig válthatják ki Azontul a kabinok felett az igazgatóság rendelkezik.

SPORT

A mai sport események

Reggel 6 óra 30 perckor:

Az Achilles kerékpáregylet kiránduló csoportjának indulása az egyleti helyiségből.

Délelőtt 10 órakor:

Postás AK—Vasutasok másodosztálya bajnoki mérkőzés a NAK pályán, bírő: Popper.

Délelőtt 11 órakor:

A NAK házi birkozóversenye a Szloboda nagytermében.

Délután 5 órakor:

ZASK (Zemun) — NAK barátságos mérkőzés a NAK pályán, bírő: André. Előtte 3 órakor előmérkőzés.

A Juda Makkabi ma délelőtt 9 órakor tréningmérkőzést tart a Radnicskival. A bajnoki évad befejezéséhez közel és így döntőfontosságot nyernek azok a mérkőzések, amelyek még lejátszásra várnak a legközelebbi vasárnapok során. Különösen fontos a még hátralevő két mérkőzés a Radnicskira nézve, hiszen nem kisebb dolgokról van szó, mint hogy kettős győzelem esetén a bajnokság első helyére emelkedjék a noviszádi munkáscsapat. A munkáscsapatnak tehát evidens érdeke, hogy a jövőheti Vojvodina—Radnicski bajnokai a legjobb formát játssza ki és ezért ma délelőtt 9 órakor teljes első csapatával tréningmérkőzést rendez a Juda Makkabi első csapatával. A tréningmérkőzést a Karagyorgye pályán tartják meg.

Ma délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart a NAK. A Noviszádi Atlétikai Klub ma délelőtt 11 óra rendkívüli közgyűlést tart a Winkle-féle sörcsarnokban.

ODEON május hó 8-án

ADOLF MENJOU kiváló alakítása a

Hercegnő és pincér

cimű vidám filmregényben.

Partnere a kedélyes Florence Vidor.

— Az „Árvácska“ operett rendezőse felkéri a következő urakat, hogy fél 8 órára a Szloboda nagytermében Paszt Ernő urnál jelentkezzenek: Radosavlyevics Lajos, Martin Róbert, Diener Béla, Róka Antal, Tomec Ferenc, Bagó István, Spielmann, Ivanics Péter, Fehér Pál, Kovár József és Lucianovics Hugó.

— Érdekes reklám Noviszádon. A noviszádi „Autocar“ kezdeményezésére ma délelőtt a noviszádi automobilképviseltek részvételével autórevüt rendeznek, amelyen 20—30 automobilból álló csoport vonul fel. A közönségnek alkalma kínálkozik, hogy ilyen módon megismerje az összes világhírű autótípusokat, amelyek a noviszádi közönség körében is nagy népszerűségnek örvendenek. Ez alkalommal felvonul egy gyermekautó is, amely különlegességénél fogva érthető feltűnést fog kelteni Noviszád uccáin. Az „Autocar“ eredmények tulajdonítjuk a fővárosi nivóju bemutatást, amelyen egyébként az Autocaron kívül a „Velauto“, „Renault“, „Fiat“, „Citroen“ és a többi típusok is részt vesznek.

Elszakíthatatlan harisnyák

csakis BRÁČA SCHÖNBERGER-nél, Novisád, Jevrejska ulica 6.

— Dr. Rajkovic fogorvos Noviszád, Trifkovic-tér 6. szám alá költözött át.

— Errata corrige. A „Délbácska“ tegnapi számában a repülőkről szóló tudósításunkba értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, amennyiben a sivatagban tomboló homokviharak helyett hóviharakat állapított meg a szedőszekrény őrdőge. Miután nem lehetséges, hogy Szíriában 50 fokos hőmérséklet mellett aligha dulhatnak hóviharak, olvasóink elnézését kérjük az atmoszférikus sajtóhiba miatt.

Lišit fatelepen, Novi Sadon

Kanális mellett, legolcsóbban beszerezhet mindenemű **aszialos** és **építéshez** való **faárut**.

— Dr. Tabakovits Görgy ügyvédi irodáját áthelyezte Laza Telecskog ul 14 szám alá. (Bejárati Mileticeva ul 19. szám alatt is.) Telefon szám 2228.

— Uj ügyvéd. Dr. Röhrig Keresztély a noviszádi feljebbviteli bíróság vizsgáló bizottsága előtt tegnap letette az ügyvédi vizsgát.

Időjárás: (A petrovaradinai katonai meteorológiai állomás jelentése.) Az egész országban szép derült idő lesz, gyenge északkeleti áramlattal, eső nélkül, reggeli köddel. A hőmérséklet nem fog változni. Noviszádon szép idő várható, szél és eső nélkül. A hőmérséklet minimuma 13 C°, maximuma 24 C°.

KÖZGAZDASÁG

A szőlő és komlótermés megmentése

A tavalyi szomorú tapasztalatok sok gondot okoznak a szőlősgazdáknak. Sokan elvesztették a hitüket a permetezésben, mert a rossz időjárás miatt termésük ugyiszólván semmi sem volt, bár rézgálccal háromszor-négyszer és még többször is permeteztek. Ezzel ellentétben számos gazdának rendes vagy pláne rekord-termése volt. Ezek azonban az időjárás mostohasága miatt nem sajnálván a költségeket, többször permeteztek és hallgatva szakintézetek figyelmeztetésére nemcsak bordólével a peronoszpóra ellen védekeztek, hanem a szőlőmoly ellen arzénmérget (Arzola) a lisztharmat ellen kénvegyületeket (Sulfarol) egyidejűleg alkalmaztak.

Sajnos már több éve az a tapasztalat, hogy úgy a szőlőben mint a gyümölcsösben nemcsak a peronoszporaféle betegségek, hanem a lisztharmat és a rágókártevők (szőlőmoly, lonca, almamoly) egyidejűleg lépnek fel. Ezek közül a gállic csak a peronoszpóra ellen véd és amit a gállic a peronoszpóra elől meg-

ment, azt önkreteszi a moly, vagy a lisztharmat. Kényszerülve van tehát a szőlősgazda, bármennyire is költségtöbbletet jelent, a védekezést kiterjeszteni és a bordóléhez 100 literenként állandóan fél kg. Sulfarolt és háromnegyed kg. Arzola arzénmérget keverni. Ez a kombinált védekezés időjáráshoz mérten ismétlődő meg annyiszor, ahányszor az eső a permetlevet a lombzatról lemossa.

A permetezés mellett természetesen a porozást sem szabad elhanyagolni. Fürtperonoszpóra ellen Verdóla vagy rézkénpor használandó, a moly ellen a fürtök virágzaskor és július végén Molex arzénporral porozandók.

Sok gazda idegenkedik a bordólé és más különféle arzen kénkészítmények összekeverésétől, amely helytelen keverés esetén kárt is okozhat, ezért szivesebben használja a már forgalomban is kapható és ellenőrzés mellett kellő arányban kevert kombinált készítményeket. Egyik ilyen készítmény Tutokil néven van forgalomban, amellyel úgy szőlőt, mint a komlót, gyümölcsfákat szokás permetezni. Ez a permet a legkülönfélébb gombabetegség és rágórovarkártevő ellen mégvédi a növényzetet.

A szívó rovarkártevők, levéltetű és vértetű ellen csakis külön bormérgeket lehet használni, ezek ellen fentjelzett kombinált készítmények ép úgy nem használnak mint a bordólé vagy Arzola, vagy schwein furti zöld stb. Ezek ellen e dohánylugot használják. Ez váltató összetételénél fogva némelykor perzsel.

Stoianović Aranka szülész

eddig lakásáról Tóth Kálmán utcából **átköltözött Mileticeva 61. sz.** házba.

A n. é. hölgyközönség további pártfogását kéri.

1927 május 7

A dinár árfolyamai

Budapest 10.03—10.09 (pengőben), Prágában 59.27.50—59.77.50, Bécsben 12.44—12.50, Berlinben 7.36.50—7.40.50, Triestben 32.90—33.40, Londonban 2.76.

Zürich

Budapest 90.60 (pengő), Páris 20.37.50, London 25.26.50, Newyork 520—, Brüsszel 72.30, Milánó 27.58.75, Amsterdam 208.10, Berlin 123.21.50, Bécs 73.17.5, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.12.5, Beograd 9.13.50, Bukarest 3.27.50.

Noviszadi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések.)

Buza, bácskai 74 kg-os 2 százalékos d. k. kötés 312.50 (200 mm), bácskai, 76 kg-os 2 százalékos d. k. kötés 317.50 (100 mm), felső-bácskai, 75—76 kg-os, 2 százalékos d. k. kötés 320.50 (450 mm), szerbiai, 78—79 kg-os 2—3 százalékos d. k. kötés 300 (300 mm). Tengeri, bácskai d. k. kötés 170 (800 mm), bácskai, uszály Tisza r. k. kötés 171 (3000 mm), bácskai VII. ex. Hajó Tisza r. k. 194 (3000 mm), bánáti, d. k. kötés 165 (500 mm). Buzalisz, bácskai, nullás alap d. k. kötés 450 (300 mm), bácskai 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 385 (100 mm), bácskai, 6. sz. kenyérliszt d. k. kötés 370 (200 mm), bácskai, 7. sz. kenyérliszt d. k. kötés 310 (100 mm). Buzakorpa, bánáti jutazsákkal d. k. kötés 162.50 (100 mm). Irányzat: szilárd.

Kiadó lakások: 1 szoba konyha 300, 400, 500, 600 Dinár a városban. Vállalok olcsón gépirást és szerb, német, francia stb. fordítást, valamint kérvények írását. — Cim: Úgy-nöknél, Jevrejska ulica 4. szám. 1521-1

PRÓ HIRDETÉSEK

ELADÁS

Legújabb szabadalmazott PERMETEZŐGÉPEKET szőlők és komlóterek részére három évi jótállás mellett gyárt

Vasa Maločić
rézműves. Novisád, Kisačka-u. 32.
16—1-0

Komlódrót

cinezett és fekete, minden számban, gyártási lerakat. Legolcsóbb árak mellett **noviszadi** raktáramról rögtön szállítok. Szükségletét **meglepően olcsón** szerezheti be nálam. Meggyőződésül kérje be **arajánlatomat**.

Kuszli Gyula,
vaskereskedés Novisád, Temerinska ul. 8.

ELADÓ egy fekete fiaker, egy taliga, egy szekér, egy nagy tizedesmérleg, 2 fekete lószerszám, nagy pléh zsirtartályok és hordók. Futaki ut 70.
1302—1—0

ELADÓ 4 darab dupla ablak 160×80. Cim Ljubljanska (Szent István) ucca 8—a. 1482—1—2

VASKERESKEDÉSEM Novi Sadon, legforgalmasabb helyen, eladom öregség miatt. Nagy, világos üzlethelyiség. — Aca Popović, Temerinska ul. 15.
1272—1—3

KIADÓ

UJ HÁZBAN egy szoba, konyha és spejzből álló lakás június 1-től kiadó. Cim a kiadóban.
1468—1—3

KIADÓ LAKÁSOK. Egy kétszobás és egyszobás konyha és éléskamrával, Mátyás király u. 16. Felvilágosítást ad háztulajdonos Futoski put 103, ugyanott vendéglői berendezés eladó.
1495-2

Szerkesztésért és kladdsért jelel
TOMÁN SÁNDOR

HIRDETÉSEK

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **Slovačka (Attila) u. 14. szám alatt**

cipész műhelyt

nyitottam, mely alkalommal a legolcsóbb áramra felhívom a t. közönség figyelmét. 1 pár elsőrendű férfi cipő bármilyen színben 350—400 dinár, 1 pár prima női cipő 250—300 dinár. Bármilyen javítások a legolcsóbban eszközöltetnek. Szives pártfogást kér tisztelettel!

CSÁKI JÓZSEF, cipész mester.

Üzlethelyiség

kiadó. Bővebbet Novisád, Futoski put 8.

Eckstein Simon,

bor-, pálinka- és likőrnagykereskedés.

Gyakornok(nő)

Jó kézirással felvétetik. — Írásbeli ajánlatok

Bröder és Fenyő

szállítási vállalathoz Novisád, Duna u. 22. küldendők

Nagyon szép 2 HELYSÉG, kisebb és nagyobb műhelynek vagy raktárnak esetleg lakásnak is átalakítható, kiadó Futaki ut 70.
1463—1—0

BUTOROZOTT, különböző bejárati nagyon szép szoba, 15-ére kiadó a város központjában. Bővebbet Schmolka hirdetőirodában
1492—1—2

SZOBA-KONYHA, új házban olcsón kiadó. — Ugyanabban a házban 1/3 hold lóhere bérbeadó. Érdeklődni lehet: Schächtli Mária, Uspenska ucca 3.
1503—1

Jóforgalmu FÜSZERÜZLET berendezéssel együtt kiadó. Cim: Slovačka ul. 52. szám.

Egy SZOBA KIADÓ úresen vagy butorral. Cim: Darányi-telep 32. II csop: 1522—1

KERESLET

KIFUTÓ FIUK fizetés-sel kerestetik Kosztot is kap. Jelentkezni Zmaj Jovanović 37. (üzletben)
1509—1

2 FAZEKAS-SEGÉDET felvesz BOKOR ISTVÁN, Stara Kanjiza, Banatska u.
1520—1—2

Kisebb családi HÁZAT vennék lehetőleg a város központjában. Ajánlatokat kérek a „Délbácska“ kiadóba „Ház“ jeligére.
1481—1

IRODAI GYAKORNOKOT, aki az államnyelven kívül a magyar és német nyelvet is bírja, keres elsőrangú biztosító társaság noviszadi fiókgazgatóságára írásbeli ajánlatok Schmolka hirdetőirodában Novisád, Jevrejska ul. 7. küldendők.
1514—1

VEGYES

Egy kis fehér-sárga foltos FOXI KUTYA, ugyanilyen névre hallgató, elveszett. Becsületos megtaláló illó jutalom ellenében adja le Slijukina ul. 14. sz. alatt.
1516-1

Nyilt-tér*)

Ezennel értesitem a n. é. közönséget, hogy a „Fehér Ökör“ vendéglőt saját kezelésbe vettem és annak vezetésével Mezei Zsigmond urat, az előnyösen ismert vendéglőst bízom meg. Teljes tisztelettel

Frigyesi Béla.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Eladó elköltözés végett

Kulán a piactéren

egy teljesen jókarban levő lakóház azonnal beköltözhető lakással, nagy üzlethelyiséggel, műhellyel és raktárhelyiségekkel. Cím:

özv. Trebitscher Károlyné
butoraktár.

Eladó

több keveset használt, de teljesen jókarban levő 100 Volt 42 Periodusu villanymotor 1 lóerőtől kezdve fölfelé, azonkívül Dynamok 65—110—200 Voltosak. Elvállalunk mindennemű motorok, Dynamok javítását és újratekercselését, Radio és auto-accumulatorok javítását és töltését.

Peikert és Neurohr, elektrikus és mechanikus Novi Sad, Primorska (Vásár) 21.

Vállalok: könyvlefejtést, **méreg-készítést**, elhanyagolt könyvek rendbehozását, a könyvvitel gyakorlati tanítását, peres ügyekben könyvszakértői munkákat, óráknyvelést.

B. L. magán és bírósági
könyvszakértő. Póstaflók 75.

Tégla és cserép!

Apatini és Bohn cserép és téglalegcsőben beszerezhető kicsinyben és nagyban.

LÉPES PÁLNÉ JULIANNA

tégla és cserép lerakata
Novi Sad, Kamenici ucca 82. szám.

NAGYFEJEŐ KÉZIMUNKÁ ÜZLETE

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

Előnyömda. Kézi és géphímző terem. Gomb-áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr, miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és a legdivatosabb ruháminták előnyomtatása és himzése, kézi és gépzásur túllhímzés, endlízés, diszpárna montirozás és **perza szőnyeg** nyírása (stuccolás.) Sport zászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék **kézi klópi** csipkében és kézimunka kellékekben.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálást!

**Cement, Mész,
Reibsand, a legolcsóbb árban**
házhoz szállítva.

Gausz János

Novisad, Futoški put 66. — Telefon 534.

Legolcsóbban temet Novi Sad on
Dudarszka (Epres) ucca 39. sz.

Bársony Testvérek

asztalos mesterek.

MERKUR PAPP GYÖRGY Bank- és váltóüzlet NOVISAD

Kralja Petra 29. Telefon 22-40.

Végzi az összes bankügyleteket. - Állami osztálysorsjegyek főelárusítóhelye.

MINDENKI ÉRDEKE, HOGY ÜZLETÜNK

50 éves

fennállása alkalmából rendezett

jubileumi vásárt, mely május hó 21-ig tart,

kihasználja, mert ezen idő alatt az összes raktáron levő árukat, u. m.: **tavaszi szövet és selyem köppenyeket, blouseokat és modelleket, selyem ruhákat, férfi és fiu felöltöket és ruhákat, vám elengedésével, ugyszólván beszerzési áron** árusítjuk ki. — Ezzel akarjuk hálánkat igen tisztelt vevőinkkel szemben leróni.

Roth Mano és Fiai, Novisad Wagner-palota.

Építkezők figyelmébe!

Téglák, cserepek, épületefák, ablakok, ajtók és mindenféle építőanyagok a volt Kronfélé házból, amelyet most lebontanak, (Trg Ostobodjenja 1.) szám alatt a helyszínen nagyon mérsékelt áron eladásra kerülnek. Megtekinthetők minden nap a helyszínen.

1356-1-3

Falburkoló **FAYENCE LAPOK,**

Cseh és belöldi **CSERÉPKÁLYHÁK,**

SAMOTT TÉGLA és LISZT

állandóan gyári áron kapható:

Schomann és Bauer

Novisad, Jevrejska u. 9. Telefon 3-16.

Sarbak János

angol és francia uri divaltermét
Karadžičeva 5. szám alól

áthelyezte

Novisad, Karadžičeva 19. és Archimandrita Raiča 1. számu saját házba.

Novisadi auto és motorkerékpár cimtár

Autók

Benz-Mercedes Sibirjanin Janka 22.
Citroen A. Vranić i drugovi Kr Alexandra 7.
Chevrolet Velauto Kr. Alexandra 6,
Chrysler Autocar Trifkovic-trg 5.
Fiat Suhanov Zeljeznicka 77.
Ford Autocar Trifkovic-trg 5.
Tatra és Hanomag Sibirjanin Janka 22.
Studebaker Vilson-trg. 7.

Karoszeriakészítő és javító műhely
Mogin Mladen Temerinska-u. 49.

Autójavitó műhely

„Express“ Madjarska-u. 53.
Fellegi József Futaki-put 92.
Marmos i drug Sibirjanin Janko 22.
Soffőriskola Kr. Alexandra 7. (az udvarban)
Zikmund i drug gépgyár Limán.

Autóbenzin és olajtöltő állomás

Komlós Testvérek Örmény-ucca
Rogulya Ivan Trifkovic-trg. 2.
A. Vranić i drugovi Kr. Alexandra 7.

Autó alkatrészek

Alba lükörgyár Zeljeznicka u. 53.
Autocar Trifkovic trg 5.

Autógarage

Soffőriskola Kr Alexandra 7. (az udvarban)
Wollner Zeljeznicka-u. 20.

Autó-urvezető és soffőriskola
Soffőriskola Kr. Alexandra 7. (az udvarban)

Motorkerékpárok

D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner
Nikola Teslova-ucca
D. K. V. A Vranić i drugovi Kr. Alexandra 7.

Traktorok

Case, Record P. I. Temerinska-u. 6.
Ford-Fordson Autocar Trifkovic trg 5.

KARDOS hirdetővállalat hirdetései NOVISAD

NE
FELEDJE EL
MEGUJITANI
A

DELBAČSKA

ELŐFIZETÉSÉT!

ZONGORÁK és PIANINOK
elitörangu gyármány nagy választékban

TRUPPEL BÉLA

hangszerkészítőnél Novi Sad,
Dunavska ulica 17. és Zeljeznicka ul. 31.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintiszta hurokban. Eladás nagyban és kicsinyben. - Javításokat és hangolásokat elvállal

Lawn tennis rakett eladás és rakettjavítás

„GOLGOTA“

Temetkezési Vállalat

bármilyen temetkezési ügyeket, valamint exhumálásokat, szállítást bármely vidékről (külföldről is) a legnagyobb figyelemmel és pontossággal a legszolidabb árak mellett eszközöl.

Id. Lenkey Imre, Novisad.

Uspenska u. 12 szám.

Ma, május hó 8-án. vasárnap
nagy kertünnepély

melyre a tisztelt közönséget ezuton hívom meg.
Elsőrendű hideg és meleg ételek, kitűnő italokról
és kiváló vonós-zenekarról gondoskodva.
Számos látogatást kér

Herbszt Péter
„CSOKOTTA“ vendéglős,
Darányi-telep III. csop. 233.

WACHTEL-féle LUXUS-SÜTEMÉNY

naponta 3-szor friss, valamint vignetémmal
ellátott rozskenyér kapható a Željeznička
ulica 8. szám alatti üzletben A sütdét is-
mét saját kezelésembe vettem

Plissirozás!

A n. é. hölgyközönség sokoldalú kíván-
ságának eleget téve kibővítettem üzletemet,
Plissé, Gouvré és Ajour gépekkel, melyekkel
francia plissét a legkényesebb igényeknek
megfelelően kifogom elégiteni és kérem nagy-
becsű megrendeléseiket.

Klein Margit
Kézimunka, előnyomda üzlete
Kr. Petra u. 28.

— Ugyanott kifutólány felvétetik. —

Vidéki nagyobb malom igazgatója

hosszu kereskedelmi és műszaki gyakorlattal
állását változtatni óhajtja. Szives megkeresé-
seket „Jó acquisitio“ jelige alatt Rudolf
Mosse hirdető irodába küldendők.
Budapest, IV. Váci utca 18.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására
hozni, hogy **női kalapdivattermetet** a volt
Kron házból **Kr. Alexandra u. 15 sz. alá, az**
Örmény templom udvarba helyeztem át.

A vevőközönség nagybecsű további támo-
gatását kérve vagyok kiváló tisztelettel
1497 „Maison Anci“ tul. Albrecht Anci.

Elárusítónő

szerb, magyar és német nyelvismerttel, több évi
bizonyítvánnyal állást keres.

Szives megkeresések a kiadóba „Elárusítónő“
jelige alatt kéretnek.

Két jó házból való fiú

pikolónak

azonnal felvétetik

a **Fehér Ökör** vendéglőben.

Hirdetmény

Novisad város tanácsa ezennel nyilván-
os szóbeli árlejtést hirdet az esetleges
árvíz esetén szükséges védelmi anyagra. Az
anyag részletes kimutatása, valamint az ár-
lejtés feltételei a városi gazdasági hivatal-
ban tekinthetők meg, minden nap a hivatalos
órák alatt.

Novisad város tanácsüléséből, 1927.
április 30.-án.

19565/1927 sz.

Popovics s. k.
a polgármester helyett.

Közvetlen Futaki ut melfett téglából épült
3 szobából, konyából álló

házamat

1 hold földdel disznóállal június 1.-én jutányosan
bérbeadom.

Cím: REKLÁM hirdetőirodában Novi Sad'
Vilsonov trg. 7. 3-1 1506

Novisad és környéke n. é. közönségének figyelmébe!

Hogy mindazoknak, akik autót akarnak venni, alkalmat nyújtunk a legújabb
tipusu FORD és CHRYSLER autók megtekintésére, ami vételkényszer nélkül és üzle-
tünk meglátogatása nélkül történik, a **mai napon**

Novisadon autórevüt rendezünk

Az autókolonne a Kralja Petra, Kralja Aleksandra, Futaki, Duna, Temerini és
Pašičeva uccákon keresztül fog haladni.

Erre az autórevüre különösen a mai vasárnap korzóközönségének figyelmét hívjuk
fel, nemkülömben felhívjuk a szülők figyelmét a legújabb tipusu

Gyermekautóra

amely az autókollonne élén fog haladni és amelyet egy gyerek fog vezetni.

Autóink árai a következők:

FORD TURING	39.000.— Din.
CHASSIS (1 tonna)	33.000.— Din.
CHASSIS (2 „)	35.000.— Din.
FÉLTEHER AUTÓK (1/2 tonna)	38.000.— Din.
„ „ (2 „)	53.000.— Din.
CHRYSLER „50“ 4 cil. „	80.000.— Din.
„ „60“ 6 „	105.000.— Din.

AUTOCAR

NOVISAD, Trifković-tér 5.

Telefon 21-32.

Fürdőlátogatók figyelmébe!

Bármely fürdőbe való elutazása előtt, forduljon feltételekért és árért

Milovanović Ljubomirhoz, Novisad, Vukovičeva ul. 10.

Minden felvilágosítás díjmentes, sőt díjtalan prospektust küld bármely S.H.S. fürdőhelyről a fenti képviselő.

Teljes ellátás (pensio) napi 55.— dinártól felfelé.

1490 1-0

MEZŐGAZDÁK!

**Védekezzenek a növények és
gyümölcsök kártevői ellen!**

Aki nem védekezik a kártevők ellen, nem szüreteli azt, amit remél,
hanem azt, amit a kártevők meghagynak neki.

SULFAROL

Biztos szer az oidium és lisztharmat . Biztos szer a szőlő és gyümölcsmoly
elleni permetezéshez.

ARZOLA

Biztos szer az oidium és lisztharmat . Biztos szer a szőlő és gyümölcsmoly
elleni permetezéshez.

MOLEX

A szőlőmoly elleni porzószer.

TUTOKIL

Egyetemes szer az összes gyümölcs és
szőlő élősdiek és kártevők ellen.

Hogyha a kékkőoldatba — bordói lébe — 100 literhez hozzáadtok
fél kiló sulfarolt és 1/3 kiló arzolat, megmentitek a szőlőt és gyü-
mölcsöt az összes kártevőktől és megnagyobbítjátok a termést.

KOMLÓTERMELŐK!

Peronoszpóra ellen

A komlótetű ellen

TUTOKIL

jobban ható szer, mint a kékkő. minden időben alkalmas permetező szer,
100 liter víz, 1-2 kg. Tutokil és 1/2 kg. méz.

DUBISAN

minden időben alkalmas permetező szer,
100 liter vízre 1 kg.

Noviszádi lerakat:

Komlós Rezső

ügynöksége és bizományi irodája

NOVISAD, Vojvodjanska ulica 5/a. — Kis Limán.

Telefon: 23-37. — Póstaíók: 4. sz. — Sürgőncim: „Rukom“.

Tudományos és szakszerű utasításokat a mezőgazdaság minden
ágában nyújt:

KAŠTEL D. D. KARLOVAC.

1500 1-20

5655/31014. Elegáns cipő finom bőrből
beige, szürke és drapp színekben.

5645/72202. Modern cipő finom bőrből,
barna színű krokodil desszénnel.

6645/49015. Praktikus barna cipő ala-
acsony amerikai sarokkal, lyukacsos díszítéssel.

6645/36017. Elegáns cipő beige színű
alacsony amerikai sarokkal.

Adria

TAVASSZAL

a természet új köntösbe öltözik.

Minden hölgynek

követnie kell a természet példáját
amikor

új cipővel

és a stilusnak és színnek meg-
felelő új ruhával látja el magát.

Tavaszi modelljeink

amelyeknek ára

229⁻ dinár

mindenki számára

lehetővé teszik
a vásárlást.